

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2023/1781 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 13. rujna 2023.

o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča i izmjeni Uredbe (EU) 2021/694 (Akt o čipovima)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 173. stavak 3. i članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Poluvodiči su okosnica svakog digitalnog uređaja i digitalne tranzicije Unije: od pametnih telefona i automobila preko ključnih primjena i infrastruktura u zdravstvu, energetici, komunikacijama i automatizaciji, pa sve do uređaja u većini drugih industrijskih sektora. Zbog svoje središnje uloge u digitalnom gospodarstvu poluvodiči su snažni čimbenici tranzicije prema održivosti i zelene tranzicije, čime se doprinosi ciljevima Komunikacije Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljene „Europski zeleni plan”. Iako su poluvodiči ključni za funkcioniranje današnjega gospodarstva i društva te obrane i sigurnosti, opskrba poluvodičima u Uniji susrela se s dosad nezabilježenim poremećajima koji imaju znatne posljedice. Aktualni poremećaji razotkrili su dugotrajne slabe točke u tom pogledu, posebno veliku ovisnost o trećim zemljama u proizvodnji i projektiranju čipova. Za održavanje snažne industrijske, konkurentne i održive baze u Uniji, kojom se promiču inovacije za sve vrste čipova, ponajprije su odgovorne države članice.
- (2) Trebalo bi uspostaviti okvir za povećanje otpornosti Unije u području poluvodičkih tehnologija, kojim bi se ojačao Unijin ekosustav poluvodiča smanjenjem ovisnosti, jačanjem digitalne suverenosti, poticanjem ulaganja, jačanjem sposobnosti, sigurnosti, prilagodljivosti i otpornosti Unijina lanca opskrbe poluvodičima te poboljšanjem suradnje među državama članicama, Komisijom i međunarodnim strateškim partnerima.

⁽¹⁾ SL C 365, 23.9.2022., str. 34.⁽²⁾ SL C 498, 30.12.2022., str. 94.⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 11. srpnja 2023. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 25. srpnja 2023.

- (3) Tim se okvirom nastoje ostvariti dva opća cilja. Prvi je cilj osigurati uvjete potrebne za konkurentnost i inovacijski kapacitet Unije, osigurati prilagodbu industrije strukturnim promjenama koje nastaju zbog kratkih inovacijskih ciklusa i potrebe za održivošću te ojačati ekosustav poluvodiča na razini Unije udruženim znanjem, stručnošću, resursima i zajedničkim prednostima. Drugi cilj, koji je zaseban i nadopunjuje prvi, jest poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta uspostavom jedinstvenog pravnog okvira Unije za povećanje njezine dugoročne otpornosti i njezine sposobnosti za inovacije i osiguravanje sigurnosti opskrbe u području poluvodičkih tehnologija u cilju povećanja pouzdanosti radi suzbijanja poremećaja.
- (4) Potrebno je poduzeti mjere za izgradnju kapaciteta i jačanje Unijina ekosustava poluvodiča u skladu s člankom 173. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Te mjere ne bi trebale podrazumijevati usklađivanje nacionalnih zakona i drugih propisa. U tom bi pogledu Unija trebala povećati konkurentnost i otpornost poluvodičke tehnološke i industrijske baze te pritom ojačati inovacijski kapacitet svojeg ekosustava poluvodiča u cijeloj Uniji, smanjiti ovisnost o ograničenom broju poduzeća i geografskih lokacija trećih zemalja te poboljšati svoje mogućnosti projektiranja i proizvodnje, pakiranja, ponovne upotrebe i recikliranja naprednih poluvodiča. Inicijativa Čipovi za Europu („Inicijativa”) uspostavljena ovom Uredbom trebala bi poduprijeti te ciljeve premošćivanjem jaza između naprednih istraživačkih i inovacijskih sposobnosti Unije i njihova održivog industrijskog iskorištavanja. Inicijativa bi trebala promicati izgradnju kapaciteta kako bi se omogućili projektiranje, proizvodnja i integracija sustava u području poluvodičkih tehnologija sljedeće generacije te poboljšati suradnju među ključnim akterima u cijeloj Uniji, ojačati Unijine lance opskrbe poluvodičima i lance vrijednosti poluvodiča, unaprijediti ključne industrijske sektore i stvoriti nova tržišta.
- (5) Zbog raširene upotrebe poluvodiča nedavne nestašice izravno su ili neizravno negativno utjecale na poduzeća u cijeloj Uniji i imale snažne gospodarske posljedice. Gospodarski i društveni učinak doveo je do povećane svijesti javnosti i gospodarskih subjekata, a zatim i pritiska na države članice da odgovore na problem strateških ovisnosti u pogledu poluvodiča. Istodobno, međuovisnost u cijelom lancu vrijednosti obilježje je poluvodičkog sektora, u kojem nijedna geografska lokacija ne dominira svim fazama lanca vrijednosti. To obilježje prekograničnosti dodatno je naglašeno zbog uloge poluvodičkih proizvoda kao pokretača industrija na kraju proizvodnog lanca. Iako proizvodnja poluvodiča može biti koncentrirana u nekim regijama, korisničke industrije nalaze se diljem Unije. U tom se kontekstu sigurnost opskrbe poluvodičima i otpornost ekosustava poluvodiča najbolje mogu postići usklađivanjem prava Unije na temelju članka 114. UFEU-a. Potrebna je jedinstven koherentan regulatorni okvir za usklađivanje određenih uvjeta u skladu s kojima bi operatori provodili posebne projekte kojima se doprinosi sigurnosti opskrbe i otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča. Osim toga, trebalo bi uspostaviti koordinirani mehanizam za praćenje, strateško mapiranje, sprečavanje kriza i odgovor na njih kako bi se odgovorilo na problem nestašica u opskrbi i spriječile prepreke za jedinstvo unutarnjeg tržišta, izbjegavajući razlike u odgovoru među državama članicama.
- (6) Za jačanje ključne infrastrukture i sigurnosti Unije te njezina tehnološkog vodstva potrebni su najsuvremeniji i tehnološki zreli čipovi, posebno za prilagođavanje strateških sektora budućim promjenama.
- (7) Postizanje tih ciljeva trebalo bi poduprijeti mehanizmom upravljanja. Kako bi se olakšale neometana, djelotvorna i usklađena provedba ove Uredbe te suradnja i razmjena informacija, na razini Unije ovom bi Uredbom trebalo uspostaviti Europski odbor za poluvodiče, koji se sastoji od predstavnika država članica i kojim predsjedava Komisija. Europski odbor za poluvodiče trebao bi pružati savjete Komisiji i pomagati joj u vezi s određenim pitanjima, uključujući dosljednu provedbu ove Uredbe, olakšavanje suradnje među državama članicama i razmjenu informacija o pitanjima povezanim s ovom Uredbom. Europski odbor za poluvodiče također bi trebao savjetovati Komisiju o međunarodnoj suradnji u vezi s poluvodičima. Europski odbor za poluvodiče trebao bi održavati zasebne sastanke za zadaće iz različitih poglavlja ove Uredbe. Na različitim sastancima mogu sudjelovati različiti sastavi predstavnika na visokoj razini, a Komisija može osnivati podskupine.

- (8) S obzirom na globaliziranu prirodu lanca opskrbe poluvodičima, međunarodna suradnja s trećim zemljama važan je element za postizanje otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča. Djelovanja poduzeta na temelju ove Uredbe Uniji bi također trebala omogućiti da kao središte izvrsnosti preuzme istaknutiju ulogu u funkcionalnijem globalnom i međuovisnom ekosustavu poluvodiča. U tu bi svrhu Europski odbor za poluvodiče trebao savjetovati Komisiju o pitanjima koja se odnose na koordinaciju tih napora i jačanje suradnje duž globalnog lanca vrijednosti poluvodiča između Unije i trećih zemalja te bi prema potrebi trebao razmotriti stajališta Industrijskog saveza za procesore i poluvodičke tehnologije i drugih dionika.
- (9) U skladu s međunarodnim obvezama i primjenjivim postupovnim zahtjevima Unija i države članice mogle bi, među ostalim na diplomatskoj razini, surađivati s međunarodnim strateškim partnerima koji imaju prednosti u industriji poluvodiča kako bi se pronašla rješenja za jačanje sigurnosti opskrbe i kako bi se odgovorilo na buduće poremećaje u lancu opskrbe poluvodičima, kao što su oni koji proizlaze iz izvoznih ograničenja trećih zemalja, i utvrdila dostupnost sirovina i međuproizvoda. To, prema potrebi, može uključivati koordinaciju u relevantnim međunarodnim forumima, sklapanje sporazuma o ulaganjima i trgovini ili druge diplomatske napore u skladu s primjenjivim postupovnim zahtjevima ili suradnju s relevantnim dionicima.
- (10) Radi doprinosa nastojanjima da se zadovolji potreba za radnom snagom u cijelom lancu opskrbe poluvodičima Komisija bi trebala osigurati sinergije s postojećim programima Unije te podupirati i poticati države članice u pokretanju inicijativa kojima se doprinosi razmjeni akademskog znanja s međunarodnim strateškim partnerima.
- (11) Jasan je cilj Unije promicanje međunarodne suradnje i razmjene znanja na temelju interesa Unije, uzajamnih koristi, međunarodnih obveza i, u onoj mjeri u kojoj je to moguće, reciprociteta. Međutim, povreda prava intelektualnog vlasništva, neovlašteno otkrivanje poslovnih tajni ili curenje osjetljivih tehnologija u nastajanju u poluvodičkom sektoru mogli bi ugroziti sigurnosne interese Unije. U tom kontekstu Komisija istražuje konkretne prijedloge za jačanje okvira Unije za ulaganja i kontrolu izvoza. Osim toga, Unija i njezine države članice trebale bi surađivati sa strateškim partnerima kako bi ojačale zajedničko tehnološko i industrijsko vodstvo u skladu s primjenjivim postupovnim zahtjevima.
- (12) Za poluvodički sektor karakteristični su vrlo visoki troškovi razvoja i inovacija te vrlo visoki troškovi izgradnje najsuvremenijih postrojenja za testiranje i validaciju za potporu industrijskoj proizvodnji. To izravno utječe na konkurentnost i inovacijski kapacitet industrije Unije te na sigurnost opskrbe i otpornost Unijina ekosustava poluvodiča. S obzirom na iskustva stečena za vrijeme nedavnih nestašica u Uniji i svijetu te brz razvoj tehnoloških izazova i inovacijskih ciklusa koji utječe na lanac vrijednosti poluvodiča, potrebno je uspostaviti Inicijativu kako bi se ojačale postojeće prednosti Unije te time povećalo njezinu konkurentnost, otpornost te istraživački i inovacijski kapacitet.
- (13) Za održavanje snažne industrijske, konkurentne, održive i inovativne baze Unije ponajprije su odgovorne države članice. Međutim, priroda i opseg istraživačkih i inovacijskih izazova u vezi s poluvodičima zahtijevaju zajedničko djelovanje na razini Unije.
- (14) Kako bi Unija stekla istraživačke i inovacijske kapacitete u području poluvodičke tehnologije koji su potrebni da bi se vodeća uloga njezinih ulaganja u istraživanja i industriju održala na toj visokoj razini te kako bi se premostio postojeći jaz između istraživanja i razvoja, s jedne strane, i proizvodnje, s druge strane, Unija i njezine države članice trebale bi bolje koordinirati svoje napore i zajednički ulagati. Trenutačni izazovi Unijina ekosustava poluvodiča zahtijevaju dostizanje kapaciteta velikih razmjera i za njihovo su rješavanje potrebni zajednički naponi država članica, pri čemu bi Unija trebala podupirati razvoj i uvođenje kapaciteta velikih razmjera. Ti zajednički naponi uključuju osiguravanje financijskih sredstava u skladu s ambicijom Inicijative da se njome podupre razvoj i široka dostupnost inovativnih kapaciteta i opsežnih digitalnih infrastruktura, što obuhvaća virtualnu platformu za projektiranje, pilot-linije, među ostalim za kvantne čipove, te širenje znanja, vještina i kompetencija u korist cijelog ekosustava poluvodiča. Da bi se to postiglo, Unija i države članice trebale bi voditi računa o ciljevima usporedne zelene i digitalne tranzicije. U tom pogledu poluvodički uređaji i proizvodni procesi nude znatne mogućnosti za smanjenje utjecaja industrija na okoliš, posebno kad je riječ o ugljičnom otisku, čime se doprinosi ambicijama, na primjer, iz Komunikacije Komisije od 14. srpnja 2021. naslovljene „Spremni za 55 %: ostvarivanje klimatskog cilja

EU-a za 2030. na putu ka klimatskoj neutralnosti", Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća (*) i Komunikacije Komisije od 18. svibnja 2022. naslovljene „Plan REPowerEU“. U okviru Inicijative trebalo bi putem svih komponenata i djelovanja, u onoj mjeri u kojoj je to moguće, uvesti poluvodičke tehnologije u redovnu primjenu i maksimalno povećati njihove koristi u svojstvu snažnih pokretača tranzicije prema održivosti koji mogu rezultirati novim proizvodima i učinkovitijom, djelotvornijom, čistom i trajnijom upotrebom resursa, uključujući energiju i materijale potrebne za proizvodnju poluvodiča i njihovu upotrebu tijekom cijelog životnog ciklusa.

- (15) Kako bi se postigao njezin opći cilj i odgovorilo na izazove na strani ponude i na strani potražnje u postojećem ekosustavu poluvodiča, Inicijativom bi se trebalo obuhvatiti pet operativnih ciljeva. Prvo, kako bi se ojačao kapacitet Unije za projektiranje, Inicijativom bi se trebala podupirati djelovanja za izgradnju virtualne platforme za projektiranje dostupne u cijeloj Uniji. Virtualna platforma za projektiranje trebala bi povezati zajednicu projektantskih kuća, *start-up* poduzeća, MSP-ova i pružatelja intelektualnog vlasništva te dobavljača alata i organizacije za istraživanje i tehnologiju kako bi mogla ponuditi virtualna prototipna rješenja kao rezultat zajedničkog razvoja tehnologije.
- (16) Drugo, kako bi se osigurala osnova za jačanje sigurnosti opskrbe i Unijina ekosustava poluvodiča, Inicijativom bi se trebalo podupirati poboljšanje postojećih i razvoj novih naprednih pilot-linija kako bi se omogućili razvoj i uvođenje najsuvremenijih poluvodičkih tehnologija i poluvodičkih tehnologija sljedeće generacije. Pilot-linijama sektoru bi se trebali omogućiti postrojenja za testiranje, eksperimentiranje i validaciju poluvodičkih tehnologija i projektnih koncepata sustava na višim razinama tehnološke spremnosti, odnosno iznad treće, ali ispod osme razine, uz istodobno smanjenje utjecaja na okoliš u najvećoj mogućoj mjeri. Ulaganja Unije u pilot-linije, uz ulaganja država članica i privatnog sektora, potrebna su kako bi se odgovorilo na postojeće strukturne izazove i tržišne nedostatke uzrokovane nepostojanjem takvih postrojenja u Uniji, što narušava inovacijski potencijal i globalnu konkurentnost Unije.
- (17) Treće, kako bi se ubrzao inovativni razvoj kvantnih čipova i povezanih poluvodičkih tehnologija, uključujući one koje se temelje na poluvodičkom materijalu ili su integrirane s fotonikom, koje pogoduju razvoju poluvodičkog sektora, Inicijativom bi se trebala poduprijeti djelovanja koja se odnose na, među ostalim, biblioteke za projektiranje kvantnih čipova, pilot-linije za proizvodnju kvantnih čipova te postrojenja za testiranje i validaciju za kvantne čipove proizvedene u pilot-linijama.
- (18) Četvrto, kako bi se promicala primjena poluvodičkih tehnologija, omogućio pristup postrojenjima za projektiranje i pilot-linije te odgovorilo na problem nedostatka vještina u cijeloj Uniji, Inicijativom bi se državama članicama trebala pružiti mogućnost da osnuju barem jedan centar kompetentnosti za poluvodiče u svakoj državi članici, i to poboljšanjem postojećih ili otvaranjem novih postrojenja. Pristup javno financiranoj infrastrukturi, kao što su pilot-linije i postrojenja za testiranje, te centri kompetentnosti, trebao bi biti otvoren velikom broju korisnika te bi se velikim poduzećima trebao odobravati na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi i po tržišnim uvjetima (ili uz plaćanje troškova uvećanih za razumnu maržu), dok MSP-ovi i akademski instituti mogu imati povlaštenu pristup ili ga ostvarivati po sniženim cijenama. Takav pristup, među ostalim za međunarodne istraživačke i komercijalne partnere, može rezultirati sveobuhvatnijim uzajamnim obogaćivanjem i stjecanjem znanja i izvrsnosti te doprinijeti povratu troškova.
- (19) Peto, Komisija bi trebala uspostaviti namjenski instrument za potporu ulaganjima u poluvodiče, u okviru aktivnosti za olakšavanje ulaganja zajednički nazvanih „Fond za čipove“, putem kojeg bi predlagala rješenja i u obliku vlasničkog kapitala i u obliku zaduživanja, među ostalim putem mehanizma mješovitog financiranja u okviru fonda InvestEU uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća (*), i to u bliskoj suradnji s Grupom Europske investicijske banke i drugim provedbenim partnerima kao što su nacionalne razvojne banke i institucije. Aktivnostima u okviru Fonda za čipove trebao bi se podupirati razvoj dinamičnog i otpornog ekosustava poluvodiča, i to pružanjem mogućnosti da se povećá dostupnost sredstava za potporu rastu *start-up* poduzeća i MSP-ova te ulaganja uzduž cijelog lanca vrijednosti, među ostalim za ostala poduzeća u lancu vrijednosti poluvodiča. U tom pogledu trebalo bi pružiti potporu i jasne smjernice, posebno MSP-ovima, kako bi im se pomoglo u postupku podnošenja zahtjeva. U tom kontekstu očekuje se da će Europsko vijeće za inovacije visokorizičnim inovatorima koji stvaraju tržišta pružiti dodatnu namjensku potporu u obliku bespovratnih sredstava i ulaganja u vlasnički kapital.

(*) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

(*) Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

- (20) Kako bi se prevladala ograničenja zbog trenutačne rascjepkanosti javnih i privatnih ulaganja, olakšali integracija, uzajamno obogaćivanje i povrat ulaganja u okviru tekućih programa te ostvarila zajednička strateška vizija Unije o poluvodičima kao sredstvu za ostvarenje ambicije Unije i država članica da preuzmu vodeću ulogu u digitalnom gospodarstvu, Inicijativa bi trebala olakšati poboljšanje koordinacije i sinergija između postojećih programa financiranja na razini Unije i na nacionalnoj razini, poboljšanje koordinacije i suradnje s industrijom i ključnim dionicima iz privatnog sektora te dodatna zajednička ulaganja s državama članicama. Provedba Inicijative osmišljena je tako da se objedinjavaju resursi Unije, država članica i trećih zemalja pridruženih postojećim programima Unije te privatnog sektora. Uspjeh Inicijative stoga se može temeljiti samo na zajedničkim naporima koje države članice i Unija ulažu u podupiranje znatnih kapitalnih troškova i široke dostupnosti virtualnih resursa za projektiranje, testiranje i isprobavanje te širenje znanja, vještina i kompetencija. S obzirom na posebnosti tih djelovanja, ciljeve Inicijative, a osobito aktivnosti u okviru Fonda za čipove, trebalo bi prema potrebi podupirati i putem mehanizma mješovitog financiranja u okviru fonda InvestEU.
- (21) Potpora u okviru Inicijative trebala bi se upotrebljavati za rješavanje, na razmjeran i troškovno učinkovit način, nedostataka na tržištu ili investicijskih okolnosti koje nisu optimalne kao posljedica visokog intenziteta kapitala, visokog rizika te složenog okruženja ekosustava poluvodiča te se djelovanjima ne bi smjelo udvostručiti ili istisnuti privatno financiranje niti narušavati tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Djelovanja bi trebala imati jasnu dodanu vrijednost za cijelu Uniju.
- (22) Primarnu provedbu Inicijative trebalo bi povjeriti Zajedničkom poduzeću za čipove osnovanom Uredbom Vijeća (EU) 2021/2085 ⁽⁶⁾ („Zajedničko poduzeće za čipove”).
- (23) Inicijativa bi se trebala temeljiti na čvrstoj bazi znanja i povećati sinergije s djelovanjima koje Unija i države članice trenutačno podupiru putem istraživačkih i inovacijskih programa i djelovanja u području poluvodiča te razvoja dijela lanca opskrbe, posebno putem Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ („program Obzor Europa”) i programa Digitalna Europa uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ s ciljem da se do 2030. ojača položaj Unije kao globalnog aktera u poluvodičkoj tehnologiji i njezinim primjenama te poveća njezin globalni udio u proizvodnji, u skladu s Komunikacijom Komisije od 9. ožujka 2021. naslovljenom „Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće”. Nadalje, očekuje se da će se mobilizirati privatna ulaganja kako bi se dopunilo financiranje Inicijative i doprinijelo ostvarenju njezinih ciljeva. U okviru Inicijative te bi se aktivnosti dopunile bliskom suradnjom s drugim relevantnim dionicima, uključujući Industrijski savez za procesore i poluvodičke tehnologije.
- (24) Kako bi se omogućile sinergije između programâ Unije i programâ država članica, u programima rada Zajedničkog poduzeća za čipove u okviru Inicijative trebalo bi, u skladu s člankom 17. stavkom 2. točkom (k) i člankom 137. točkom (aa) Uredbe (EU) 2021/2085, jasno razlikovati djelovanja za potporu istraživanjima i inovacijama u području poluvodiča od onih kojima je cilj razvoj dijelova lanca opskrbe, kako bi se osiguralo odgovarajuće sudjelovanje javnih i privatnih subjekata.
- (25) Kako bi se olakšala provedba posebnih djelovanja koja se podupiru u okviru Inicijative, kao što su virtualna platforma za projektiranje ili pilot-linije, potrebno je kao mogućnost predvidjeti novi pravni instrument, europski konzorcij za infrastrukturu za čipove (ECIC). ECIC bi trebao imati pravnu osobnost. To znači da zahtjev za financiranje posebnih djelovanja u okviru Inicijative može podnijeti sam ECIC, a ne pojedinačni subjekti koji ga sačinjavaju. Međutim, u skladu s člankom 134. stavkom 3. Uredbe (EU) 2021/2085, pozivi na podnošenje prijedlogâ u okviru programa rada za Inicijativu otvoreni su različitim pravnim oblicima suradnje i drugim sudionicima, a odabir prijedloga za financiranje ne temelji se na posebnom pravnom obliku suradnje. Glavni cilj ECIC-a trebao bi biti poticanje djelotvorne i strukturirane suradnje među pravnim subjektima, uključujući

⁽⁶⁾ Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 219/2007, (EU) br. 557/2014, (EU) br. 558/2014, (EU) br. 559/2014, (EU) br. 560/2014, (EU) br. 561/2014 i (EU) br. 642/2014 (SL L 427, 30.11.2021., str. 17.).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013. (SL L 170, 12.5.2021., str. 1).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240. (SL L 166, 11.5.2021., str. 1.).

organizacije za istraživanje i tehnologiju, relevantnim sektorom i državama članicama. ECIC bi trebao podrazumijevati sudjelovanje najmanje triju članova, to jest država članica, ili javnih ili privatnih pravnih subjekata iz najmanje triju država članica, ili kombinaciju navedenog, u cilju postizanja široke zastupljenosti diljem Unije. Pravna osobnost ECIC-u bi omogućila dostatnu autonomiju za utvrđivanje članstva, upravljanja, financiranja, proračuna, aranžmana za financijske doprinose i doprinose u naravi njegovih članova te koordinacije, upravljanja intelektualnim vlasništvom i metoda rada. Članovi ECIC-a trebali bi moći imati potpunu fleksibilnost u određivanju mjerodavnog prava, statutarnog sjedišta i glasačkih prava. Odabir javnih i privatnih pravnih subjekata koji provode plan rada ECIC-a trebao bi biti pravedan, transparentan i otvoren. Kako bi se osigurao pravedan i jednak pristup sudjelovanju, ECIC bi tijekom svojeg postojanja trebao biti otvoren za nove članove, to jest države članice ili javne ili privatne pravne subjekte. Države članice posebno bi se trebale moći pridružiti ECIC-u u bilo kojem trenutku kao punopravni članovi ili promatrači, dok bi se drugi javni ili privatni pravni subjekti trebali moći pridružiti u bilo kojem trenutku pod poštenim i razumnim uvjetima utvrđenima u Statutu ECIC-a. Odbor javnih tijela Zajedničkog poduzeća za čipove trebao bi moći provjeriti otvorenost ECIC-a i prema potrebi preporučiti poduzimanje određenih korektivnih mjera. Osnivanje ECIC-a ne bi trebalo podrazumijevati stvarno osnivanje novog tijela Unije. Njime bi se trebao nadoknaditi nedostatak instrumenata Unije za kombiniranje financiranja iz država članica, proračuna Unije i privatnih ulaganja za potrebe provedbe posebnih djelovanja koja se podupiru u okviru Inicijative. Komisija ne bi trebala biti član ECIC-a.

- (26) ECIC čije članstvo ne uključuje privatne subjekte treba biti priznat kao međunarodno tijelo u smislu članka 143. stavka 1. točke (g) i članka 151. stavka 1. točke (b) Direktive Vijeća 2006/112/EZ ⁽⁹⁾ i kao međunarodna organizacija u smislu članka 11. stavka 1. točke (b) Direktive Vijeća (EU) 2020/262 ⁽¹⁰⁾. ECIC koji među svojim članovima ima privatne subjekte ne bi trebao biti priznat kao takvo međunarodno tijelo ili takva međunarodna organizacija.
- (27) Istraživanje i razvoj u Uniji sve su izloženiji praksama čiji je cilj neovlašteno prisvajanje povjerljivih informacija, poslovnih tajni i zaštićenih podataka, kao što su krađa intelektualnog vlasništva, prisilni prijenosi tehnologije i gospodarska špijunaža. Kako bi se spriječili negativni učinci na interese Unije i ciljeve Inicijative, potrebno je usvojiti pristup kojim se osigurava da su pristup osjetljivim informacijama ili rezultatima te njihova upotreba zaštićeni, uključujući podatke i znanje i iskustvo, sigurnost i prijenos vlasništva nad rezultatima i sadržaj zaštićen pravima intelektualnog vlasništva koja su nastala u vezi s djelovanjima koja se podupiru u okviru Inicijative ili kao njihov rezultat. Kako bi se osigurala ta zaštita, sva djelovanja koja se podupiru u okviru Inicijative i koja se financiraju u okviru programa Obzor Europa i programa Digitalna Europa trebala bi biti u skladu s relevantnim odredbama tih programa, kao što su sudjelovanje subjekata s poslovnim nastanom u trećim zemljama pridruženima programu, sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava, vlasništvo i zaštita, sigurnost, iskorištavanje i širenje rezultata, prijenos i licenciranje te prava pristupa. Moguće je utvrditi posebne odredbe pri provedbi tih programa, posebno u pogledu ograničenja prijenosa i licenciranja u skladu s člankom 40. stavkom 4. Uredbe (EU) 2021/695 te ograničenja sudjelovanja pravnih subjekata s poslovnim nastanom u određenim pridruženim ili ostalim trećim zemljama iz razloga koji se temelje na strateškoj imovini, interesima, autonomiji ili sigurnosti Unije i njezinih država članica, u skladu s člankom 22. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/695 i člankom 12. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/694. Osim toga, postupanje s osjetljivim informacijama, sigurnost, povjerljivost, zaštita poslovnih tajni i prava intelektualnog vlasništva trebali bi biti uređeni pravom Unije, uključujući direktive (EU) 2016/943 ⁽¹¹⁾ i 2004/48/EZ ⁽¹²⁾ Europskog parlamenta i Vijeća, i nacionalnim pravom. Komisija i države članice mogu zaštititi prijenose tehnologije iz razloga povezanih s Unijinim i nacionalnim sigurnosnim interesima u vezi s ulaganjima u postrojenja obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe u skladu s Uredbom (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾.

⁽⁹⁾ Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (SL L 347, 11.12.2006., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ Direktiva Vijeća (EU) 2020/262 od 19. prosinca 2019. o općim aranžmanima za trošarine (SL L 58, 27.2.2020., str. 4.).

⁽¹¹⁾ Direktiva (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja (SL L 157, 15.6.2016., str. 1.).

⁽¹²⁾ Direktiva 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva (SL L 157, 30.4.2004., str. 45.).

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji (SL L 79 I, 21.3.2019., str. 1.).

- (28) Kako bi se olakšao pristup tehničkom stručnom znanju i osigurali širenje znanja diljem Unije te potpora različitim inicijativama za vještine, trebalo bi uspostaviti mrežu centara kompetentnosti. U tu bi svrhu Zajedničko poduzeće za čipove trebalo utvrditi postupak za osnivanje centara kompetentnosti, uključujući kriterije odabira, kao i dodatne pojedinosti o provedbi zadaća i funkcija navedenih u ovoj Uredbi. Zajedničko poduzeće za čipove trebalo bi odabrati centre kompetentnosti koji čine mrežu, a ti bi centri trebali imati znatnu ukupnu autonomiju u utvrđivanju svoje organizacije, sastava i metoda rada. Međutim, njihova bi organizacija, sastav i metode rada trebali biti u skladu s ciljevima ove Uredbe i Inicijative te doprinositi ostvarenju tih ciljeva.
- (29) Centri kompetentnosti trebali bi doprinositi očuvanju Unijine vodeće uloge u istraživanju, razvoju i inovacijama te mogućnostima projektiranja u području čipova i to tako što će se usredotočiti na promicanje istraživanja, razvoja, inovacija i projektiranja, kao i na proizvodnju. Promicanje ljudskog potencijala i vještina obrazovanjem u područjima znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM) do postdoktorske razine ključno je za postizanje tog cilja. Centri kompetentnosti posebno bi trebali pružati usluge dionicima u sektoru poluvodiča, uključujući *start-up* poduzeća i MSP-ove. Primjeri uključuju olakšavanje pristupa pilot-linijama i virtualnoj platformi za projektiranje, osiguravanje osposobljavanja i razvoja vještina, potporu pronalaženju ulagača, iskorištavanje postojećih lokalnih kompetencija ili povezivanje s relevantnim vertikalnim industrijama. Usluge bi se trebale pružati na otvorenoj, transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi. Svaki centar kompetentnosti trebao bi se povezati i biti dio europske mreže centara kompetentnosti za poluvodiče te bi trebao djelovati kao pristupna točka drugim čvorovima mreže. U tom bi pogledu trebalo maksimalno povećati sinergije s postojećim sličnim strukturama, kao što su europski centri za digitalne inovacije uspostavljeni na temelju programa Digitalna Europa. Na primjer, države članice mogle bi odrediti postojeći europski centar za digitalne inovacije usmjeren na poluvodiče kao centar kompetentnosti za potrebe ove Uredbe, pod uvjetom da se ne krši zabrana dvostrukog financiranja.
- (30) Projektiranje čipova ključna je sposobnost za uvođenje svih inovacija i funkcionalnosti u elektronička rješenja prilagođena različitim primjenama i potrebama korisnika poluvodiča. Stoga je projektiranje u središtu lanca vrijednosti poluvodiča, a potpora proširenju mogućnosti projektiranja u Uniji od ključne je važnosti. Kako bi se prepoznala ključna uloga centara za projektiranje i njihov doprinos europskoj izvrsnosti u projektiranju naprednih čipova putem ponude usluga ili jačanja vještina i mogućnosti projektiranja u Uniji, Komisija bi trebala moći dodijeliti oznaku „centar izvrsnosti za projektiranje”. Zbog njihove važnosti za uspostavu otpornog ekosustava poluvodiča trebalo bi smatrati da su centri izvrsnosti za projektiranje od javnog interesa. Kako bi se doprinijelo otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča, države članice trebale bi moći razmjerno primjenjivati mjere potpore ako su takvi centri izvrsnosti za projektiranje MSP-ovi. Time se ne dovodi u pitanje nadležnost Komisije u području državnih potpora na temelju članaka 107. i 108. UFEU-a, ako je to relevantno, ni Komunikaciju Komisije od 19. listopada 2022. naslovljenu „Okvir za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije”. Cilj je Okvira za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije olakšati aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija koje se zbog tržišnih nedostataka ne bi provele bez javne potpore. U tom pogledu, na temelju Okvira za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, države članice, podložno određenim uvjetima, poduzećima i istraživačkoj zajednici mogle bi pružiti potrebne poticaje za provođenje tih važnih aktivnosti te ulaganja u tom području. Na temelju Okvira za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije maksimalni intenziteti potpore do razine od 80 % mogli bi se dopustiti za potpore za projekte istraživanja i razvoja srednjih poduzeća, a do razine od 90 % mogli bi se dopustiti za takve potpore malih poduzeća. Nadalje, kako bi se maksimalno povećale sinergije, centri kompetentnosti osnovani u okviru Inicijative koji su usmjereni na projektiranje najsuvremenijih čipova trebali bi moći podnijeti zahtjev za dodjelu oznake „centra izvrsnosti za projektiranje”. Istodobno, države članice mogle bi imenovati centar izvrsnosti za projektiranje svojim kandidatom za centar kompetentnosti.
- (31) Javna potpora mogla bi biti primjerena za poticanje uspostave potrebnih proizvodnih kapaciteta i povezanih mogućnosti projektiranja, a time i osiguravanje sigurnost opskrbe u Uniji i jačanje otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča, pod uvjetom da se takvom potporom ne dovodi do narušavanja unutarnjeg tržišta. U tom je pogledu potrebno usklađivanje određenih uvjeta u skladu s kojima bi operatori provodili posebne projekte na razini Unije kojima se doprinosi postizanju ciljeva ove Uredbe i razlikovanje između dviju vrsta postrojenja, a to su integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom. Razlikovni čimbenik pri svrstavanju postrojenja u jednu ili drugu kategoriju trebao bi biti njihov poslovni model. EU tvornice čipova s otvorenim pristupom nude proizvodni kapacitet drugim poduzećima. Integrirana proizvodna postrojenja proizvode za vlastite komercijalne svrhe i mogla bi u svoj poslovni model uz proizvodnju uključiti i druge faze lanca opskrbe, kao što su projektiranje i prodaja proizvoda.

- (32) Integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom trebala bi pružati kapacitete za proizvodnju poluvodiča ili proizvodnju opreme ili ključnih komponenata za takvu opremu koji se uglavnom upotrebljavaju u proizvodnji poluvodiča i koji su „prvi svoje vrste” u Uniji te doprinose sigurnosti opskrbe i otpornosti ekosustava poluvodiča na unutarnjem tržištu. Odlučujući čimbenik za status „prvo svoje vrste” određenog postrojenja jest uvođenje inovativnog elementa na unutarnje tržište u smislu proizvodnih procesa ili konačnog proizvoda, koji bi se mogli temeljiti na novim ili postojećim tehnološkim čvorovima. Relevantni inovativni elementi mogu se odnositi na tehnološki čvor ili materijal supstrata, ili pristupe koji vode prema poboljšanju računalne snage ili drugih odlika učinkovitosti, energetske učinkovitosti, razine sigurnosti, zaštite ili pouzdanosti te integracije novih funkcionalnosti kao što su umjetna inteligencija, kapacitet memorije ili drugo. Integracija različitih postupaka koji dovode do povećanja učinkovitosti ili automatizacija pakiranja i sklapanja također su primjeri inovacija. Kad je riječ o koristima za okoliš, inovacijski elementi uključuju mjerljivo smanjenje upotrebe energije, vode ili kemikalija ili poboljšanje mogućnosti recikliranja. Ti inovacijski elementi mogli bi se primjenjivati i na zrele tehnološke čvorove i na najsuvremenije tehnološke čvorove. Takve inovacije ne bi još smjele u bitnoj mjeri biti prisutne ni planirane za gradnju u Uniji. Na primjer, slične inovacije u istraživanju i razvoju ili proizvodnji malih razmjera ne bi nužno isključivale naknadno kvalificiranje postrojenja kao „prvo svoje vrste”. Kvalifikacija postrojenja kao „prvo svoje vrste” može se ostvariti i postavljanjem novog ili znatno moderniziranog postrojenja.
- (33) Ako EU tvornica čipova s otvorenim pristupom nudi proizvodni kapacitet poduzećima koja nisu povezana s operaterom postrojenja, trebala bi uspostaviti, provesti i održavati odgovarajuću i djelotvornu funkcionalnu razdvojenost kako bi se spriječio protok povjerljivih informacija između unutarnje i vanjske proizvodnje. To bi se trebalo primjenjivati na sve informacije prikupljene u postupku projektiranja te u glavnom proizvodnom postupku ili završnom proizvodnom postupku.
- (34) Kako bi ih se moglo smatrati integriranim proizvodnim postrojenjem ili EU tvornicama čipova s otvorenim pristupom, uspostava postrojenja trebala bi imati jasan pozitivan učinak, s učincima prelijevanja izvan okvira poduzeća ili dotične države članice, na Unijin lanac vrijednosti poluvodiča u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju kako bi se osigurala sigurnost opskrbe i otpornost ekosustava poluvodiča te doprinijelo usporednoj zelenoj i digitalnoj tranziciji Unije. U svrhu ispunjavanja kriterija za integrirano proizvodno postrojenje ili EU tvornicu čipova s otvorenim pristupom mogu se razmotriti različite aktivnosti usmjerene na stvaranje pozitivnih učinaka prelijevanja. Primjeri uključuju omogućavanje pristupa proizvodnim postrojenjima uz tržišnu naknadu; davanje alata za projektiranje postupka (engl. *process design kit*) manjim poduzećima za projektiranje ili virtualnoj platformi za projektiranje; širenje rezultata njihovih aktivnosti u području istraživanja i razvoja; sudjelovanje u istraživačkoj suradnji s europskim sveučilištima i istraživačkim institutima; suradnju s nacionalnim tijelima ili obrazovnim i strukovnim ustanovama kako bi se doprinijelo razvoju vještina; doprinos istraživačkim projektima na razini Unije; ili pružanje namjenske potpore *start-up* poduzećima i MSP-ovima. Učinak na nekoliko država članica, uključujući u odnosu na kohezijske ciljeve, trebalo bi smatrati jednim od pokazatelja jasnog pozitivnog učinka integriranog proizvodnog postrojenja ili EU tvornice čipova s otvorenim pristupom na lanac vrijednosti poluvodiča u Uniji.
- (35) Važno je da integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom ne podliježu izvanteritorijalnoj primjeni obveza pružanja javne usluge koje nameću treće zemlje i koje bi morali preuzeti, a koje bi mogle ugroziti njihovu sposobnost da koriste svoju infrastrukturu, softver, usluge, postrojenja, imovinu, resurse, intelektualno vlasništvo ili znanje koji su im potrebni za ispunjavanje obveze u pogledu prioriternih narudžbi u skladu s ovom Uredbom.
- (36) S obzirom na brz razvoj poluvodičkih tehnologija i radi jačanja buduće industrijske konkurentnosti Unije, integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom trebali bi ulagati u kontinuirane inovacije u Uniji s ciljem postizanja konkretnog napretka u poluvodičkoj tehnologiji ili pripreme tehnologija sljedeće generacije. S obzirom na to integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom trebali bi moći testirati nova postignuća i eksperimentirati na njima koristeći se povlaštenim pristupom pilot-linijama uspostavljenima u okviru Inicijative putem ubrzanih prijava za njihove usluge. Nijednim takvim povlaštenim pristupom ne bi se smio isključivati niti sprečavati učinkovit pristup drugih zainteresiranih poduzeća pilot-linijama pod poštenim uvjetima, osobito *start-up* poduzeća i MSP-ova.

- (37) Uzimajući u obzir važnost kvalificirane i stručne radne snage za postizanje ciljeva ove Uredbe, integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom trebali bi podupirati portfelj talenata Unije razvojem i uvođenjem osposobljavanja u području obrazovanja i vještina te povećanjem broja kvalificirane i stručne radne snage.
- (38) Kako bi postupak dobivanja statusa integriranog proizvodnog postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom bio ujednačen i transparentan, odluku o dodjeli tog statusa trebala bi donijeti Komisija na temelju zahtjeva pojedinačnog poduzeća ili konzorcija nekoliko poduzeća. Dobivanje statusa trebalo bi biti moguće i za postavljanje novog postrojenja za proizvodnju poluvodiča i za znatno proširenje ili inovativnu transformaciju postojećeg postrojenja za proizvodnju poluvodiča. Kako bi se uzela u obzir važnost koordiniranog i suradničkog pokretanja planiranog postrojenja, Komisija bi u svojoj ocjeni trebala razmotriti spremnost jedne ili više država članica u kojima podnositelj zahtjeva namjerava uspostaviti postrojenja da podupre uspostavu takvih postrojenja. Nadalje, pri ocjeni održivosti poslovnog plana Komisija bi mogla uzeti u obzir cjelokupne rezultate podnositelja zahtjeva.
- (39) S obzirom na prava povezana s priznanjem statusa integriranog proizvodnog postrojenja ili EU tvornice čipova s otvorenim pristupom, Komisija bi trebala pratiti ispunjavanju li postrojenja kojima je taj status dodijeljen i dalje zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi. Ako to više nije slučaj, Komisija bi trebala imati pravo ponovno ispitati i, prema potrebi, ukinuti status i, u skladu s tim, prava povezana s tim statusom. Sve odluke o ukidanju statusa trebale bi se donijeti tek nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče te bi trebale biti propisno obrazložene. U skladu s tim, poduzeće koje upravlja integriranim proizvodnim postrojenjem ili EU tvornicom čipova s otvorenim pristupom trebalo bi imati mogućnost proaktivnog traženja preispitivanja trajanja statusa ili provedbenih planova ako bi nepredviđene vanjske okolnosti, kao što su ozbiljni poremećaji s izravnim gospodarskim učinkom na priznato postrojenje, mogle utjecati na njegovu sposobnost ispunjavanja kriterija. Kako bi se uzela u obzir činjenica da se većina prava dodjeljuje u razdoblju njihova uspostavljanja, postrojenja bi čak i u slučaju ukidanja statusa i dalje trebala poštovati obvezu postupanja u skladu s prioritetnim narudžbama sve do isteka razdoblja za koje im je status bio dodijeljen.
- (40) Zbog njihove važnosti za osiguravanje sigurnosti opskrbe i uspostavu otpornog ekosustava poluvodiča trebalo bi smatrati da su integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom od javnog interesa. Osiguravanje sigurnosti opskrbe poluvodičima važna je i za digitalizaciju, koja omogućuje zelenu tranziciju mnogih drugih sektora. Kako bi se privukla ulaganja u poluvodički sektor Unije i doprinijelo sigurnosti opskrbe poluvodičima i otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča, države članice mogu primijeniti mjere potpore, uključujući poticaje, i osigurati administrativnu potporu u nacionalnim postupcima izdavanja dozvola za integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom. Time se ne dovodi u pitanje nadležnost Komisije u području državnih potpora na temelju članaka 107. i 108. UFEU-a, ako je to relevantno. Kako bi se osigurala pravilna i učinkovita primjena pravila o državnim potporama, Komisija je u svojoj Komunikaciji od 8. veljače 2022. naslovljenoj „Akt o čipovima za Europu” već prepoznala potrebu za pojedinačnom procjenom državnih potpora koje se dodjeljuju postrojenjima za proizvodnju naprednih poluvodiča kako bi se zaštitila sigurnost opskrbe i otpornost lanca opskrbe u Uniji uz istodobno stvaranje znatnih pozitivnih učinaka na šire gospodarstvo. Nadalje, postupci za priznavanje statusa integriranih proizvodnih postrojenja ili EU tvornica čipova s otvorenim pristupom i za odobravanje državne potpore, ako je to primjenjivo, provodit će se usporedno kako bi se ubrzao postupak donošenja odluka. Države članice trebale bi podupirati uspostavu integriranih proizvodnih postrojenja i EU tvornica čipova s otvorenim pristupom u skladu s pravom Unije. Pri pružanju mjera potpore za integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom države članice trebale bi moći razmotriti uspostavu nediskriminirajućih zahtjeva povezanih s intelektualnom zaštitom i sigurnošću, uključujući kibernetičku sigurnost, i povjerljivost te bi mogle preporučiti mjere ublažavanja za uklanjanje posebnih rizika povezanih s ometanjem, prisilnim prijenosima tehnologije i krađom intelektualnog vlasništva od strane subjekata iz trećih zemalja.
- (41) Kako bi se potaknula uspostava potrebnih povezanih mogućnosti projektiranja, države članice mogu pružiti potporu takvim aktivnostima u skladu s pravilima o državnim potporama na temelju članaka 107. i 108. UFEU-a, među ostalim na temelju Okvira za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije ili Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

- (42) Integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom treba uspostaviti što prije, a administrativno opterećenje treba svesti na najmanju moguću mjeru. Zbog toga bi države članice trebale što je brže moguće obrađivati zahtjeve povezane s planiranjem, izgradnjom i radom integriranih proizvodnih postrojenja i EU tvornica čipova s otvorenim pristupom. Države članice trebale bi moći imenovati tijelo koje će olakšati i koordinirati postupke izdavanja dozvola i koje bi moglo imenovati koordinatora koji će biti jedinstvena kontaktna točka za projekt. Nadalje, ako je to potrebno za odobravanje odstupanja na temelju Direktive Vijeća 92/43/EEZ ⁽¹⁵⁾ i Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁶⁾, može se smatrati da su uspostava i rad tih postrojenja od prevladavajućeg javnog interesa u smislu tih direktiva, pod uvjetom da su ispunjeni ostali uvjeti utvrđeni u tim odredbama. Time se ne dovodi u pitanje primjenjivost ili provedba drugog prava Unije u području okoliša.
- (43) Inovativna visokotehnološka poduzeća sve su izloženija praksama čiji je cilj neovlašteno prisvajanje povjerljivih informacija, poslovnih tajni i zaštićenih podataka, kao što su krađa intelektualnog vlasništva, neovlašteno umnožavanje, prisilni prijenosi tehnologije, gospodarska špijunaža ili kršenje zahtjeva povjerljivosti, iz same Unije te osobito iz područja izvan Unije. Nedavne promjene kao što su veća eksternalizacija, duži globalni lanci vrijednosti te povećana upotreba informacijske i komunikacijske tehnologije doprinose povećanju rizika povezanih s tim praksama. Nezakonitim pribavljanjem, korištenjem ili otkrivanjem povjerljivih informacija, poslovnih tajni i zaštićenih podataka ugrožava se mogućnost ostvarivanja dobiti, kao prvi ponuđač, od napora povezanih s inovacijama. Kako bi se osigurala zaštita povjerljivih informacija, poslovnih tajni i zaštićenih podataka, ova bi se Uredba trebala provoditi na način kojim se u potpunosti poštuje okvir Unije i međunarodni okvir za zaštitu i provedbu podataka i intelektualnog vlasništva, uključujući Direktivu 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾, direktive 2004/48/EZ i (EU) 2016/943 te Direktivu (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁸⁾. Kako bi se dodatno suzbili ključni rizici u lancu opskrbe, države članice mogu iskoristiti mogućnost predviđenu Direktivom (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁹⁾ za provedbu koordiniranih procjena sigurnosnih rizika kritičnih lanaca opskrbe, kao što je učinjeno za 5G mreže u skladu s Preporukom Komisije (EU) 2019/534 ⁽²⁰⁾, u cilju utvrđivanja relevantnih prijetnji i ranjivosti za pojedini sektor te utvrđivanja mjera, planova ublažavanja i najboljih praksi za borbu protiv ključnih ovisnosti, potencijalnih pojedinačnih točaka prekida, prijetnji, ranjivosti i drugih rizika povezanih s lancem opskrbe.
- (44) Zajedničke norme za zelene, održivo proizvedene, pouzdane i sigurne čipove donijele bi velike koristi za unutarnje tržište. Budući pametni uređaji, sustavi i platforme za povezivost morat će se oslanjati na napredne poluvodičke čipove i ispunjavati zelene zahtjeve i zahtjeve u pogledu pouzdanosti i kibernetičke sigurnosti, koji će uvelike ovisiti o značajkama temeljne tehnologije. U tu bi svrhu Unija trebala razviti referentne postupke certificiranja i zahtijevati od industrije da zajednički razvije takve postupke za specifične sektore i tehnologije s potencijalno velikim društvenim učinkom.
- (45) S obzirom na to, Komisija bi, uz savjetovanje s Europskim odborom za poluvodiče i uz odgovarajuće sudjelovanje dionika, trebala utvrditi sektore i proizvode koji se oslanjaju na poluvodičke tehnologije ili ih upotrebljavaju u velikoj mjeri i kojima su potrebni certificirani zeleni, pouzdani i sigurni čipovi. Utvrđivanjem takvih sektora i proizvoda moglo bi se potaknuti prihvaćanje europskih i međunarodnih normi za upravljanje rizicima.

⁽¹⁵⁾ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

⁽¹⁶⁾ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

⁽¹⁷⁾ Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 167, 22.6.2001., str. 10.).

⁽¹⁸⁾ Direktiva (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ (SL L 130, 17.5.2019., str. 92.).

⁽¹⁹⁾ Direktiva (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (Direktiva NIS 2) (SL L 333, 27.12.2022., str. 80.).

⁽²⁰⁾ Preporuka Komisije (EU) 2019/534 od 26. ožujka 2019. o kibersigurnosti 5G mreža (SL L 88, 29.3.2019., str. 42.).

- (46) S obzirom na složenost lanca opskrbe poluvodičima i rizik od budućih nestašica, ovom Uredbom trebalo bi predvidjeti instrumente za koordinirani pristup strateškom mapiranju i praćenju poluvodičkog sektora i učinkovitom uklanjanju mogućih poremećaja na tržištu na razmjeran način.
- (47) Cilj strateškog mapiranja poluvodičkog sektora trebao bi biti analiza prednosti i nedostataka Unije u globalnim poluvodičkim sektorima koja bi poslužila kao temelj za mjere za osiguravanje sigurnosti opskrbe i otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča. U tu bi svrhu strateškim mapiranjem trebalo utvrditi čimbenike kao što su ključni proizvodi i ključna infrastruktura na unutarnjem tržištu koji ovise o opskrbi poluvodičima, glavne korisničke industrije i njihove trenutačne i očekivane potrebe, ključni segmenti Unijina lanca opskrbe poluvodičima, tehnološke značajke, ovisnosti o tehnologiji i dobavljačima iz trećih zemalja te uska grla poluvodičkog sektora Unije, trenutačne i očekivane potrebe za vještinama i pristupom kvalificiranoj radnoj snazi te, prema potrebi, mogući učinak mjera iz paketa mjera za izvanredne situacije. Strateško mapiranje trebalo bi se temeljiti na javno i komercijalno dostupnim podacima te, prema potrebi, na podacima prikupljenima putem dobrovoljnih zahtjeva za informacije poduzeća, uz savjetovanje s Europskim odborom za poluvodiče.
- (48) Radi predviđanja budućih poremećaja u različitim fazama lanca vrijednosti poluvodiča u Uniji i u trgovini unutar Unije te radi pripreme za njih, Komisija bi, uz pomoć Europskog odbora za poluvodiče i na temelju ishoda strateškog mapiranja, trebala utvrditi pokazatelje za rano upozoravanje i izraditi njihov popis. Takvi pokazatelji mogli bi uključivati netipična povećanja vremena isporuke, dostupnost sirovina, međuproizvoda i ljudskog kapitala potrebnih za proizvodnju poluvodiča ili odgovarajuće proizvodne opreme, predviđenu potražnju za poluvodičima na tržištu Unije i svjetskom tržištu, porast cijena koji premašuje uobičajenu fluktuaciju cijena, posljedice nesreća, napada, prirodnih katastrofa ili drugih ozbiljnih događaja, učinak trgovinskih politika, carine, ograničenja izvoza, trgovinskih prepreka i drugih mjera povezanih s trgovinom te posljedice zatvaranja poduzeća, njihova premještanja ili preuzimanja ključnih sudionika na tržištu. Aktivnosti praćenja koje provodi Komisija trebale bi biti usmjerene na te pokazatelje za rano upozoravanje.
- (49) Zbog složenosti, brzog razvoja i međusobne povezanosti lanaca vrijednosti poluvodiča, u kojima sudjeluju razni akteri, potreban je koordinirani pristup praćenju kako bi se povećala sposobnost ublažavanja rizika koji bi mogli negativno utjecati na opskrbu poluvodičima i kako bi se povećalo razumijevanje dinamike lanca vrijednosti poluvodiča. Komisija bi uz savjetovanje s Europskim odborom za poluvodiče trebala pratiti lanac vrijednosti poluvodiča s naglaskom na pokazatelje za rano upozoravanje i utvrđivanje najboljih praksi za ublažavanje rizika i veću transparentnost u lancu vrijednosti poluvodiča na način koji ne bi predstavljao prekomjerno administrativno opterećenje za poduzeća, posebno MSP-ove.
- (50) Kako bi se opterećenje za poduzeća koja odgovaraju na praćenje svelo na najmanju moguću mjeru i kako bi se osiguralo da se dobivene informacije mogu objediniti na smislen način, Komisija bi trebala osigurati standardizirana i sigurna sredstva za svako prikupljanje informacija. Tim bi se sredstvima trebalo osigurati da se sa svim prikupljenim informacijama postupa kao s povjerljivima, uz osiguravanje poslovne tajne i kibernetičke sigurnosti.
- (51) Relevantne nalaze, uključujući informacije koje su dostavili relevantni dionici i industrijska udruženja, trebalo bi dostaviti Europskom odboru za poluvodiče kako bi se omogućila redovita razmjena informacija te kako bi se te informacije uvrstile u pregled praćenja lanaca vrijednosti poluvodiča.
- (52) Kako bi se omogućile te aktivnosti praćenja, nadležna nacionalna tijela država članica trebala bi utvrditi popis kontakata svih relevantnih poduzeća koja posluju u lancu opskrbe poluvodičima i imaju poslovni nastan na njihovu državnom području. Tim popisom trebalo bi omogućiti identifikaciju odgovarajućih poduzeća koja su odgovorila na dobrovoljne zahtjeve za informacije. Taj popis ne bi morao biti iscrpan. S popisom bi trebalo postupati na način kojim se u potpunosti poštuju primjenjiva pravila o povjerljivosti.

- (53) Dostupnost odgovarajućih ljudskih, financijskih i tehničkih resursa omogućila bi učinkovitu provedbu zadaća na temelju ove Uredbe i doprinijela bi postizanju u njoj utvrđenih ciljeva. Stoga bi Komisija, ne dovodeći u pitanje proračunski postupak i svoju administrativnu autonomiju, trebala optimalno iskorištavati resurse kako bi osigurala da može djelotvorno obavljati svoje dužnosti i izvršavati svoje ovlasti na temelju ove Uredbe.
- (54) Pretpostavlja se da je niz poduzeća koja isporučuju usluge ili robu u području poluvodiča ključan za učinkovit lanac opskrbe poluvodičima u Unijinu ekosustavu poluvodiča zbog broja poduzeća u Uniji koja se oslanjaju na njihove proizvode, zbog svojeg udjela na tržištu Unije ili na svjetskom tržištu, zbog važnosti koju imaju za osiguravanje dostatne razine opskrbe ili zbog mogućeg učinka poremećaja u opskrbi njihovim proizvodima ili uslugama. Države članice, u suradnji s Komisijom, trebale bi utvrditi te ključne sudionike na tržištu na svojim državnim područjima.
- (55) U skladu s člankom 4. Uredbe (EU) 2019/452 pri utvrđivanju može li izravno strano ulaganje utjecati na sigurnost ili javni poredak države članice i Komisija mogu razmotriti njegove potencijalne učinke na kritične tehnologije i robu s dvojnomo namjenom kako je definirana u članku 2. točki 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 428/2009 ⁽²¹⁾, uključujući poluvodiče.
- (56) Države članice bi kao dio praćenja trebale posebno razmotriti integritet aktivnosti koje provode ključni sudionici na tržištu. Država članica koja ustanovi da postoje problemi mogla bi na njih upozoriti Europski odbor za poluvodiče.
- (57) Kako bi se omogućilo predviđanje mogućih nestašica, nadležna nacionalna tijela trebala bi upozoriti Komisiju ako postanu svjesna rizika od ozbiljnog poremećaja u opskrbi poluvodičima ili imaju konkretne i pouzdane informacije o nastanku bilo kojeg drugog rizičnog faktora ili događaja. Kako bi se osigurao koordinirani pristup, Komisija bi trebala, ako sazna za rizik od ozbiljnog poremećaja u opskrbi poluvodičima ili ima konkretne i pouzdane informacije o nastanku bilo kojeg drugog rizičnog faktora ili događaja, na temelju upozorenja ili od međunarodnih partnera, sazvati izvanredni sastanak Europskog odbora za poluvodiče kako bi se raspravilo o ozbiljnosti poremećaja i eventualnom pokretanju postupka za proglašenje kriznog stanja te o tome može li biti primjereno, potrebno i razmjerno da države članice provedu koordiniranu zajedničku nabavu kao preventivnu mjeru te da započnu dijalog s dionicima u cilju utvrđivanja, pripreme i moguće koordinacije takvih preventivnih mjera. Europski odbor za poluvodiče i Komisija trebali bi u okviru tog dijaloga uzeti u obzir stajališta dionika u lancu vrijednosti poluvodiča. Komisija bi se trebala savjetovati i surađivati s relevantnim trećim zemljama s ciljem zajedničkog uklanjanja poremećaja u lancu opskrbe, u skladu s međunarodnim obvezama i ne dovodeći u pitanje postupovne zahtjeve.
- (58) Poluvodičko krizno stanje trebalo bi proglasiti ako postoje konkretni, ozbiljni i pouzdani dokazi o takvoj krizi. Do poluvodičke krize dolazi u slučaju ozbiljnih poremećaja u opskrbi poluvodičima ili ozbiljnih prepreka trgovini poluvodičima unutar Unije koji uzrokuju znatne nestašice poluvodiča, međuproizvoda ili sirovina ili prerađenih materijala, a takve znatne nestašice sprečavaju opskrbu, popravak i održavanje osnovnih proizvoda koje upotrebljavaju kritični sektori, primjerice medicinske i dijagnostičke opreme, u mjeri u kojoj bi to imalo ozbiljne štetne učinke na funkcioniranje kritičnih sektora zbog njihova utjecaja na društvo, gospodarstvo i sigurnost Unije.
- (59) Kako bi se osigurao brz i učinkovit odgovor na takvu poluvodičku krizu, Komisija bi, ako postane svjesna moguće poluvodičke krize, trebala procijeniti jesu li ispunjeni uvjeti za proglašenje kriznog stanja. Ako se tom procjenom dobiju konkretni, ozbiljni i pouzdani dokazi o poluvodičkoj krizi, Komisija bi trebala moći Vijeću podnijeti prijedlog za proglašenje kriznog stanja za unaprijed utvrđeno razdoblje od najviše 12 mjeseci, uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora za poluvodiče. Komisija bi trebala, uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora za poluvodiče, procijeniti potrebu za produljenjem ili ranijim prekidom kriznog stanja i, ako se potvrdi da takva potreba postoji, pokrenuti postupak za produljenje ili prekid.

⁽²¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 428/2009 od 5. svibnja 2009. o uspostavljanju režima Zajednice za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa i provoza robe s dvojnomo namjenom (SL L 134, 29.5.2009., str. 1.).

- (60) Zbog osjetljive prirode proglašenja kriznog stanja i mogućih mjera koje se mogu poduzeti kao odgovor na to stanje, uključujući znatan učinak koji bi takve mjere mogle imati na privatna poduzeća u Uniji, Vijeću bi trebalo dodijeliti ovlast za donošenje provedbenog akta u pogledu proglašenja, produljenja i prekida kriznog stanja u poluvodičkoj krizi.
- (61) Tijekom kriznog stanja nužne su bliska suradnja između Komisije i država članica te koordinacija svih nacionalnih mjera poduzetih u pogledu lanca opskrbe poluvodičima kako bi se na poremećaje odgovorilo potrebnom koherentnošću, otpornošću i učinkovitošću. U tu bi svrhu Europski odbor za poluvodiče prema potrebi trebao održavati izvanredne sastanke. Sve poduzete mjere trebale bi biti strogo ograničene na razdoblje trajanja kriznog stanja.
- (62) Za brz, učinkovit i koordiniran odgovor Unije na poluvodičku krizu potrebno je Komisiji i državama članicama putem Europskog odbora za poluvodiče pružiti pravodobne i ažurirane informacije o razvoju operativne situacije te osigurati da je moguće poduzeti učinkovite mjere za osiguravanje opskrbe poluvodičima u pogođenim kritičnim sektorima. Pri proglašenju kriznog stanja trebalo bi utvrditi i provesti odgovarajuće, učinkovite i razmjerne mjere, ne dovodeći u pitanje moguću kontinuiranu međunarodnu suradnju s relevantnim partnerima koja ima za cilj ublažiti kriznu situaciju u razvoju. Komisija bi prema potrebi trebala zatražiti informacije od poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima. Nadalje, Komisija bi trebala moći, ako je to potrebno i razmjerno, zahtijevati od integriranih proizvodnih postrojenja i EU tvornica čipova s otvorenim pristupom da prihvate narudžbu za proizvodnju proizvoda relevantnih u vrijeme krize i daju joj prednost te djelovati kao središnje tijelo za nabavu kad je za to ovlaste države članice. Komisija bi te mjere trebala ograničiti na određene kritične sektore. Europski odbor za poluvodiče također može procijeniti primjerene i djelotvorne mjere te pružati savjete o njima. Nadalje, Europski odbor za poluvodiče može pružati savjete o potrebi uvođenja zaštitnih mjera na temelju Uredbe (EU) 2015/479 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²²⁾. Primjena svih hitnih mjera trebala bi biti razmjerna i ograničena na ono što je potrebno za prevladavanje poluvodičke krize u najboljem interesu Unije. Komisija bi trebala redovito obavješćivati Europski parlament i Vijeće o poduzetim mjerama i razlozima na kojima se one temelje. Komisija može nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče izdati dodatne smjernice o provedbi i primjeni hitnih mjera.
- (63) Za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta kritičan je niz sektora. Za potrebe ove Uredbe te bi kritične sektore trebalo navesti u prilogu ovoj Uredbi. Taj popis trebao bi biti ograničen na sektore i podsektore navedene u Prilogu Direktivi (EU) 2022/2557 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²³⁾, u verziji koja je na snazi 19. rujna 2023., uz dodavanje sektora obrane i sigurnosti na temelju njihove važne uloge u osiguravanju vitalnih društvenih funkcija. Određene mjere trebale bi se poduzimati samo radi osiguravanja opskrbe kritičnih sektora. Komisija može hitne mjere ograničiti na neke od tih sektora ili na njihove određene dijelove kad poluvodička kriza poremeti ili prijeti da će poremetiti njihovo funkcioniranje.
- (64) Za vrijeme kriznog stanja od poduzeća u lancu opskrbe poluvodičima s poslovnim nastanom u Uniji traži se dostava informacija radi omogućavanja precizne procjene poluvodičke krize ili kako bi se utvrdile i pripremile potencijalne mjere ublažavanja ili hitne mjere na razini Unije ili nacionalnoj razini. Takve informacije mogu se odnositi na proizvodnu sposobnost, proizvodni kapacitet te trenutačne glavne poremećaje i uska grla. Ti bi aspekti mogli uključivati uobičajenu i trenutačnu stvarnu zalihi proizvoda relevantnih u vrijeme krize u proizvodnim postrojenjima koja se nalaze u Uniji te u proizvodnim postrojenjima koja se nalaze u trećim zemljama u kojima ta poduzeća posluju, od kojih naručuju ili od kojih kupuju zalihe, uobičajeno i trenutačno stvarno prosječno vrijeme isporuke proizvoda koji se najviše proizvode, očekivani obujam proizvodnje u sljedeća tri mjeseca za svako proizvodno postrojenje u Uniji, ili razloge zbog kojih nije moguće ostvariti proizvodni kapacitet. Takve informacije trebale bi biti ograničene na ono što je potrebno za procjenu prirode poluvodičke krize ili mogućih mjera ublažavanja ili hitnih mjera na razini Unije ili nacionalnoj razini. Zahtjevi za informacije ne bi trebali podrazumijevati dostavu informacija čije je otkrivanje u suprotnosti s interesima nacionalne sigurnosti država članica. Konkretno informacije koje treba zatražiti mogu se odrediti na temelju prethodnog savjeta reprezentativnog broja relevantnih poduzeća putem dobrovoljnog savjetovanja, u suradnji s Europskim odborom za poluvodiče. Svaki

⁽²²⁾ Uredba (EU) 2015/479 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za izvoz (SL L 83, 27.3.2015., str. 34.).

⁽²³⁾ Direktiva (EU) 2022/2557 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o otpornosti kritičnih subjekata i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2008/114/EZ (SL L 333, 27.12.2022., str. 164.).

zahtjev trebao bi biti razmjernan, a pri njegovu bi postavljanju trebalo uzeti u obzir legitimne ciljeve poduzeća te troškove i napor koje iziskuje stavljanje podataka na raspolaganje i utvrditi odgovarajuće rokove za dostavljanje traženih informacija. Poduzeća bi trebala biti obvezna odgovoriti na zahtjev i mogu podlijeagati sankcijama ako to ne učine ili ako dostave netočne informacije. Sve dobivene informacije trebale bi se koristiti samo za potrebe ove Uredbe i na njih bi se trebala primjenjivati pravila o povjerljivosti. Kako bi se osigurala potpuna uključenost države članice u kojoj poduzeće ima svoj proizvodni pogon, Komisija bi trebala bez odgode proslijediti primjerak zahtjeva za informacije nadležnom nacionalnom tijelu i, na njegov zahtjev, s tim nadležnim nacionalnim tijelom putem sigurnih sredstava podijeliti dobivene informacije. Ako poduzeće primi zahtjev za informacije o svojim aktivnostima u području poluvodiča od treće zemlje, o tome bi trebalo obavijestiti Komisiju kako bi ona mogla ocijeniti je li opravdano da i Komisija dostavi zahtjev za informacije.

- (65) Samo u krajnjoj nuždi kako bi se osiguralo da kritični sektori mogu nastaviti s radom u vrijeme krize i samo kad je to potrebno i razmjerno za tu svrhu, Komisija bi mogla obvezati integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom da prihvate narudžbe proizvoda relevantnih u vrijeme krize i daju im prednost. Potencijalni korisnici prioritetnih narudžbi trebali bi biti subjekti iz kritičnih sektora ili poduzeća koja opskrbljuju kritične sektore čije su aktivnosti poremećene ili kojima prijeti poremećaj zbog nestašice. Kako bi se osiguralo da se prioritetne narudžbe upotrebljavaju samo onda kada je to potrebno, one bi trebale biti ograničene na korisnike koji, iako su proveli mjere za ublažavanje rizika, nisu mogli izbjeći, primjerice svojom praksom nabave, ni ublažiti učinak nestašice drugim sredstvima, na primjer trošenjem postojećih zaliha. Ta se obveza može proširiti na postrojenja za proizvodnju poluvodiča koja su prihvatila takvu mogućnost u kontekstu primanja javne potpore ako je cilj takve javne potpore poticanje sposobnosti za povećanje proizvodnih kapaciteta. Odluku o prioritetnoj narudžbi trebalo bi donijeti u skladu sa svim primjenjivim pravnim obvezama Unije, uzimajući u obzir okolnosti pojedinog slučaja. Obveza u pogledu ispunjavanja prioritetnih narudžbi trebala bi imati prednost pred bilo kojom obvezom izvršenja na temelju privatnog ili javnog prava, a njome bi se trebali uzeti u obzir legitimni ciljevi poduzeća te troškovi i napor koje iziskuje bilo kakva promjena u redoslijedu proizvodnje. Svaka bi prioritetna narudžba trebala biti pošteno i razumnoj cijeni. Izračun takve cijene može se temeljiti na prosječnim tržišnim cijenama tijekom posljednjih godina, uz navođenje razloga za svako povećanje, na primjer uzimanjem u obzir inflacije ili povećanja troškova energije. Poduzećima koja ne ispune obvezu u pogledu prioritetnih narudžbi mogu se izreći sankcije.
- (66) Za postrojenja koja izvršavaju prioritetnu narudžbu može biti korisno da Komisija, uz pomoć Europskog odbora za poluvodiče, i države članice razmjenjuju najbolje prakse, među ostalim najbolje administrativne prakse, u vezi s izvršenjem tih narudžbi.
- (67) Dotično poduzeće trebalo bi biti obvezno prihvatiti prioritetnu narudžbu i dati joj prednost. Kako bi se osiguralo da su prioritetne narudžbe usklađene s kapacitetima i proizvodnim portfeljem postrojenja, Komisija bi dotičnom postrojenju trebala pružiti priliku da se očituje u vezi s izvedivošću i pojedinostima prioritetne narudžbe. Komisija ne bi smjela izdati prioritetnu narudžbu ako postrojenje ne može ispuniti narudžbu čak ni kao prioritetnu, bilo zbog nedovoljne proizvodne sposobnosti ili nedovoljnog proizvodnog kapaciteta ili iz tehničkih razloga, ili ako postrojenje ne isporučuje proizvod ili ne pruža uslugu ili zato što bi to predstavljalo nerazumno ekonomsko opterećenje i prouzročilo bi posebne poteškoće za poduzeće, uključujući znatne rizike povezane s kontinuitetom poslovanja.
- (68) Kako bi se osigurao transparentan i jasan okvir za provedbu prioritetnih narudžbi, Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenog akta kojim se utvrđuju praktični i operativni aranžmani. Taj provedbeni akt trebao bi sadržavati zaštitne mjere kako bi se osiguralo da se prioritetne narudžbe provode u skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti, kao što su mehanizam kojim se uzimaju u obzir postojeće narudžbe i mehanizam kojim se osigurava da količine iz prioritetnih narudžbi ne prelaze ono što je potrebno.
- (69) U iznimnim okolnostima, ako poduzeće koje posluje u lancu opskrbe poluvodičima u Uniji zaprimi zahtjev za prioritetnu narudžbu od treće zemlje, trebalo bi o takvom zahtjevu obavijestiti Komisiju kako bi se na temelju te informacije moglo procijeniti bi li, ako postoji znatan učinak na sigurnost opskrbe kritičnih sektora i ako su u danom slučaju ispunjeni drugi zahtjevi nužnosti, proporcionalnosti i zakonitosti, i Komisija trebala nametnuti obvezu u pogledu prioritetne narudžbe.

- (70) S obzirom na važnost osiguravanja sigurnosti opskrbe kritičnih sektora koji obavljaju vitalne društvene funkcije, poštovanje obveze u pogledu ispunjavanja prioritetnih narudžbi ne bi trebalo podrazumijevati odgovornost za štetu prema trećim stranama zbog bilo kakvog kršenja ugovornih obveza koje može proizići iz potrebnih privremenih promjena operativnih procesa dotičnog proizvođača, u onoj mjeri u kojoj je kršenje ugovornih obveza bilo potrebno radi poštovanja obveze davanja prednosti prioritetnim narudžbama. Poduzeća koja su potencijalno obuhvaćena područjem primjene prioritetnih narudžbi trebala bi navesti tu mogućnost u uvjetima svojih poslovnih ugovora. Ne dovodeći u pitanje primjenjivost drugih odredaba, to izuzeće od odgovornosti ne utječe na odgovornost za neispravne proizvode predviđenu Direktivom Vijeća 85/374/EEZ ⁽²⁴⁾.
- (71) Obvezom davanja prednosti proizvodnji određenih proizvoda poštuje se bit slobode poduzetništva i ugovorne slobode utvrđene u članku 16. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) i prava na vlasništvo utvrđenog u članku 17. Povelje te se njome nerazmjerno ne utječe na te slobode i to pravo. U skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje svako ograničenje tih prava u ovoj Uredbi mora biti predviđeno zakonom, mora poštovati bit tih prava i sloboda te mora biti usklađeno s načelom proporcionalnosti.
- (72) Nakon proglašenja kriznog stanja dvije ili više država članica mogle bi Komisiju ovlastiti da objedini potražnju i djeluje u njihovo ime za javnu nabavu u javnom interesu, u skladu s postojećim pravilima i postupcima u Uniji i oslanjajući se pritom na njezinu kupovnu moć. Zajednička nabava trebala bi se provoditi samo za rješavanje poremećaja u lancu opskrbe poluvodičima tijekom krize. Komisiju bi se mandatom moglo ovlastiti da za određene kritične sektore sklapa sporazume o kupnji proizvoda relevantnih u vrijeme krize. Komisija bi uz savjetovanje s Europskim odborom za poluvodiče trebala procijeniti korisnost, nužnost i proporcionalnost za svaki zahtjev. Ako ne namjerava postupiti u skladu sa zahtjevom, o tome bi trebala obavijestiti dotične države članice i Europski odbor za poluvodiče te navesti svoje razloge. Pojednostosti o postupku trebalo bi utvrditi u sporazumu između Komisije i država članica sudionica, uključujući obrazloženje za korištenje mehanizmom zajedničke nabave i obveze koje treba preuzeti. Takav sporazum može uključivati broj ugovora koje treba sklopiti i uvjete zajedničke nabave, kao što su cijene, rokovi isporuke, količine i klauzule o sudjelovanju ili izuzimanju. Zajednička nabava može dovesti do potpisivanja jednog ugovora kojim se pokrivaju potrebe svih država članica ili nekoliko ugovora kojima se pokrivaju potrebe jedne ili više država članica. Nadalje, države članice sudionice trebale bi imati pravo imenovati predstavnike koji će pružati smjernice i savjete u postupcima nabave i pregovorima o sporazumima o kupnji. Uvođenje, upotreba ili preprodaja kupljenih proizvoda trebali bi ostati u nadležnosti država članica sudionica.
- (73) Za vrijeme krize zbog nestašice poluvodiča moglo bi se pokazati potrebnim da Unija razmotri zaštitne mjere. Europski odbor za poluvodiče trebao bi moći izraziti svoja stajališta koja bi mogla doprinijeti Komisijinoj procjeni predstavlja li stanje na tržištu znatan nedostatak osnovnih proizvoda u skladu s Uredbom (EU) 2015/479.
- (74) Institucionalni okvir za stručne skupine, uključujući pravila o transparentnosti za subjekt i njegove podskupine, trebao bi se primjenjivati na Europski odbor za poluvodiče, ne dovodeći u pitanje ovu Uredbu. Europski odbor za poluvodiče trebao bi Komisiji pružati savjete i pomagati joj u vezi s određenim pitanjima. Ta bi pitanja trebala obuhvaćati savjetovanje odbora javnih tijela Zajedničkog poduzeća za čipove o Inicijativi, razmjenu informacija o radu integriranih proizvodnih postrojenja i EU tvornica čipova s otvorenim pristupom, razmatranje i pripremu utvrđivanja specifičnih sektora i tehnologija s potencijalno visokim društvenim učinkom i važnosti za sigurnost za koje je potrebno certificiranje pouzdanih proizvoda te rad u području koordiniranog praćenja i odgovora na krizu. Nadalje, Europski odbor za poluvodiče trebao bi osigurati dosljednu primjenu ove Uredbe te olakšati suradnju među državama članicama i razmjenu informacija o pitanjima povezanim s ovom Uredbom. Europski odbor za poluvodiče također bi trebao razmjenjivati mišljenja s Komisijom o najboljim načinima za osiguravanje djelotvorne zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva, povjerljivih informacija i poslovnih tajni uz odgovarajuće sudjelovanje dionika u vezi sa poluvodičkim sektorom. Europski odbor za poluvodiče trebao bi podupirati Komisiju u međunarodnoj suradnji u skladu s međunarodnim obvezama. Trebao bi služiti kao forum za raspravu, među ostalim o tome kako poboljšati suradnju duž globalnog lanca vrijednosti poluvodiča, ne dovodeći u pitanje ovlasti

⁽²⁴⁾ Direktiva Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o približavanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (SL L 210, 7.8.1985., str. 29.).

Europskog parlamenta i Vijeća u skladu s Ugovorima. U tu bi svrhu Europski odbor za poluvodiče trebao uzeti u obzir stajališta Industrijskog saveza za procesore i poluvodičke tehnologije te drugih dionika. Nadalje, Europski odbor za poluvodiče trebao bi koordinirati, surađivati i razmjenjivati informacije s drugim strukturama Unije za odgovor na krizu i pripravnost na krize kako bi Unija imala koherentan i koordiniran pristup kad je riječ o odgovoru i mjerama pripravnosti u slučaju poluvodičkih kriza.

- (75) Europskim odborom za poluvodiče trebao bi predsjedati predstavnik Komisije. Svaka država članica trebala bi u Europski odbor za poluvodiče imenovati barem jednog predstavnika na visokoj razini. Također bi mogla imenovati različite predstavnike u vezi s različitim zadaćama Europskog odbora za poluvodiče, primjerice ovisno o tome o kojem se dijelu ove Uredbe raspravlja na sastancima Europskog odbora za poluvodiče. Kako bi dobio važne savjete o aktivnostima Europskog odbora za poluvodiče i omogućio odgovarajuće sudjelovanje dionika, predsjednik bi trebao moći osnivati podskupine i trebao bi imati pravo organizirati rad tako da poziva stručnjake i promatrače da sudjeluju na sastancima na *ad hoc* osnovi ili pozivati dionike, osobito organizacije koje zastupaju interese poluvodičke industrije Unije, kao što je Industrijski savez za procesore i poluvodičke tehnologije, da sudjeluju u podskupinama kao promatrači.
- (76) Europski odbor za poluvodiče trebao bi održavati zasebne sastanke za zadaće u vezi s Inicijativom te za zadaće u vezi sa sigurnošću opskrbe i otpornošću i u vezi s praćenjem i odgovorom na krizu. Države članice trebale bi nastojati osigurati djelotvornu i učinkovitu suradnju u Europskom odboru za poluvodiče. Predsjednik bi trebao moći olakšati interakcije Europskog odbora za poluvodiče i drugih tijela, ureda, agencija te stručnih i savjetodavnih skupina Unije. S obzirom na važnost opskrbe poluvodičima za druge sektore i potrebu za koordinacijom koja proizlazi iz toga, predsjednik bi trebao osigurati sudjelovanje drugih institucija i tijela Unije kao promatrača na sastancima Europskog odbora za poluvodiče ako je to relevantno i primjereno u vezi s mehanizmom za praćenje i odgovor na krizu uspostavljenim ovom Uredbom. Kako bi nastavio i iskoristio rad nakon provedbe Preporuke Komisije (EU) 2022/210 ⁽²⁵⁾, Europski odbor za poluvodiče trebao bi obavljati zadaće europske stručne skupine za poluvodiče. Nakon što Europski odbor za poluvodiče započne s radom ta bi stručna skupina trebala prestati postojati.
- (77) Države članice imaju ključnu ulogu u primjeni i provedbi ove Uredbe. U tom bi pogledu svaka država članica trebala odrediti jedno ili više nadležnih nacionalnih tijela odgovornih za djelotvornu provedbu ove Uredbe te osigurati da ta tijela imaju odgovarajuće ovlasti i da raspolažu odgovarajućim resursima. Države članice mogle bi odrediti postojeće tijelo ili postojeća tijela. Kako bi se povećala organizacijska učinkovitost u državama članicama i uspostavila službena kontaktna točka za kontakt s javnošću i drugim dionicima na razini Unije i država članica, uključujući Komisiju i Europski odbor za poluvodiče, svaka država članica trebala bi odrediti, unutar jednog od tijela koje je odredila kao nadležno tijelo na temelju ove Uredbe, jednu nacionalnu jedinstvenu kontaktnu točku odgovornu za koordinaciju pitanja povezanih s ovom Uredbom i prekograničnu suradnju s nadležnim tijelima drugih država članica.
- (78) Kako bi se osigurala pouzdana i konstruktivna suradnja nadležnih tijela na razini Unije i na nacionalnoj razini, sve strane uključene u primjenu ove Uredbe trebale bi poštovati povjerljivost informacija i podataka prikupljenih pri obavljanju svojih zadaća kako bi posebno štitile prava intelektualnog vlasništva, osjetljive poslovne informacije i poslovne tajne. Sve informacije dobivene u okviru zahtjeva za priznanje statusa integriranog proizvodnog postrojenja ili EU tvornice čipova s otvorenim pristupom, u kontekstu zahtjeva za informacije ili obveza obavješćivanja u skladu s ovom Uredbom trebale bi se upotrebljavati samo za potrebe ove Uredbe i trebale bi biti obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne u skladu s člankom 339. UFEU-a, kao i internim pravilima Komisije o sigurnom postupanju s podacima, posebno Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2015/443 ⁽²⁶⁾. Komisija i nadležna nacionalna tijela, njihovi dužnosnici, službenici i druge osobe koje rade pod nadzorom tih tijela te dužnosnici i službenici drugih tijela država članica trebali bi osigurati povjerljivost informacija prikupljenih pri obavljanju svojih

⁽²⁵⁾ Preporuka Komisije (EU) 2022/210 od 8. veljače 2022. o zajedničkom Unijinu paketu mjera za prevladavanje nestašica poluvodiča i mehanizmu EU-a za praćenje ekosustava poluvodiča (SL L 35, 17.2.2022., str. 17.).

⁽²⁶⁾ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).

zadaca i aktivnosti. To bi se trebalo primjenjivati i na Europski odbor za poluvodiče i Odbor za poluvodiče osnovane ovom Uredbom. Prema potrebi, Komisija bi trebala moći donijeti provedbene akte kojima se utvrđuju praktični aranžmani za postupanje s povjerljivim informacijama u kontekstu prikupljanja informacija.

- (79) Ispunjavanje obveza nametnutih ovom Uredbom trebalo bi biti izvršivo s pomoću novčanih kazni i periodičnih penala. U tu bi svrhu trebalo utvrditi odgovarajuće razine novčanih kazni za nepoštovanje zahtjeva za informacije i obveza obavješćivanja u skladu s ovom Uredbom, uzimajući u obzir različite razine težine neusklađenosti između obiju obveza i uz različite gornje granice za MSP-ove. Nadalje, trebalo bi utvrditi periodične penale za nepoštovanje obveze prihvaćanja i ispunjavanja prioriternih narudžbi, koji bi trebali biti razmjerni i odražavati razine cijena na tržištu tijekom posljednjih 90 dana, uz različite gornje granice za MSP-ove. Rokovi zastare trebali bi se primjenjivati na izricanje novčanih kazni i periodičnih penala, kao i na izvršenje sankcija. Osim toga, Komisija bi dotičnom poduzeću ili predstavničkim organizacijama poduzeća trebala dati pravo na očitovanje.
- (80) Kako bi se uzele u obzir tehnološke promjene i kretanja na tržištu, kako bi se osigurala djelotvorna provedba i evaluacija Inicijative te kako bi se utvrdila detaljna pravila za oznaku centara izvrsnosti za projektiranje, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a radi izmjene ove Uredbe u pogledu djelovanja koja se podupiru u okviru Inicijative na način koji je u skladu s njezinim ciljevima i u pogledu mjerljivih pokazatelja za praćenje provedbe Inicijative i za izvješćivanje o njezinu napretku prema ostvarivanju njezinih ciljeva, te radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem postupka za podnošenje zahtjeva i utvrđivanjem zahtjeva i uvjeta za dodjelu, praćenje i oduzimanje oznake centara izvrsnosti za projektiranje. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽²⁷⁾. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (81) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u pogledu odabira ECIC-â kako bi se postigli ciljevi Inicijative, u pogledu utvrđivanja praktičnih i operativnih aranžmana za funkcioniranje prioriternih narudžbi te u pogledu utvrđivanja praktičnih aranžmana za postupanje s povjerljivim informacijama. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁸⁾.
- (82) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest uspostavu okvira za jačanje ekosustava poluvodiča na razini Unije, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (83) Kako bi se omogućio što raniji početak provedbe ove Uredbe, radi postizanja njezinih ciljeva, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu,

⁽²⁷⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽²⁸⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet i opći ciljevi

1. Ovom se Uredbom uspostavlja okvir za jačanje ekosustava poluvodiča na razini Unije, posebno sljedećim mjerama:
 - (a) uspostavom inicijative Čipovi za Europu („Inicijativa”);
 - (b) utvrđivanjem kriterija za priznavanje i podupiranje integriranih proizvodnih postrojenja i EU tvornica čipova s otvorenim pristupom koji su prva postrojenja svoje vrste i koji povećavaju sigurnost opskrbe i otpornost Unijina ekosustava poluvodiča;
 - (c) uspostavom koordinacijskog mehanizma između država članica i Komisije za mapiranje i praćenje poluvodičkog sektora Unije te za sprečavanje kriza i odgovor na nestašice poluvodiča, kao i, ako je to relevantno, savjetovanjem s dionicima iz poluvodičkog sektora.
2. Prvi je opći cilj ove Uredbe osigurati uvjete potrebne za konkurentnost i inovacijski kapacitet Unije te osigurati prilagodbu industrije strukturnim promjenama.
3. Drugi opći cilj, koji je zaseban i nadopunjuje prvi opći cilj utvrđen u stavku 2., jest poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta uspostavom jedinstvenog pravnog okvira Unije za povećanje otpornosti i sigurnosti opskrbe Unije u području poluvodičkih tehnologija.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „poluvodič” znači jedno od sljedećeg:
 - (a) materijal, uključujući nove materijale, u elementarnom obliku ili kao spoj, kojem se može mijenjati električna vodljivost; ili
 - (b) komponenta koja se sastoji od niza slojeva poluvodičkih, izolacijskih i vodljivih materijala u skladu s unaprijed određenim uzorkom i koja je namijenjena za obavljanje jasno definiranih elektroničkih i/ili fotoničkih funkcija;
2. „čip” znači elektronički uređaj koji čine razni funkcionalni elementi na jednom komadu poluvodičkog materijala, obično u obliku memorijskih, logičkih, procesorskih, optoelektroničkih i analognih uređaja;
3. „kvantni čip” znači uređaj koji obrađuje informacije na razini pojedinačnih kvantnih sustava s različitom razinom integracije komponenata na čipu ovisno o korištenoj kvantnoj platformi, uključujući platforme za kvantno računalstvo, komunikaciju, opažanje ili mjeriteljstvo;
4. „tehnološki čvor” znači određeni proces proizvodnje poluvodiča i njegova pravila za projektiranje;
5. „lanac opskrbe poluvodičima” znači sustav aktivnosti, organizacija, aktera, tehnologije, informacija, resursa i usluga uključenih u proizvodnju poluvodiča, uključujući sirovine i prerađene materijale, kao što su plinovi, proizvodnu opremu, projektiranje, među ostalim razvoj povezanog softvera, proizvodnju, sklapanje, testiranje i pakiranje;

6. „lanac vrijednosti poluvodiča” znači skup aktivnosti povezanih s poluvodičkim proizvodom od njegova koncipiranja do njegove krajnje upotrebe, uključujući sirovine i prerađene materijale, kao što su plinovi, proizvodnu opremu, istraživanje, razvoj i inovacije, projektiranje, među ostalim razvoj povezanog softvera, proizvodnju, testiranje, sklapanje i pakiranje do ugradnje i integracije u gotove proizvode, te postupke na kraju životnog vijeka, kao što su ponovna upotreba, rastavljanje i recikliranje;
7. „pilot-linija” znači eksperimentalni projekt ili djelovanje u odnosu na više razine tehnološke spremnosti, od treće do osme razine, radi unapređenja razvojne infrastrukture potrebne za testiranje, demonstraciju, validaciju i ugađanje proizvoda ili sustava s obzirom na pretpostavke modela;
8. „koordinator” znači pravni subjekt s poslovnim nastanom u Uniji koji je član europskog konzorcija za infrastrukturu za čipove i kojeg su svi članovi konzorcija imenovali glavnim kontaktnom točkom s Komisijom;
9. „mala i srednja poduzeća” ili „MSP-ovi” znači mala ili srednja poduzeća kako su definirana u članku 2. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ ⁽²⁹⁾;
10. „malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije” znači malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije kako je definirano u članku 2. točki 20. Uredbe (EU) 2021/695;
11. „prvo postrojenje svoje vrste” znači novo ili znatno modernizirano postrojenje za proizvodnju poluvodiča ili postrojenje za proizvodnju opreme ili ključnih komponenata za takvu opremu koji se uglavnom upotrebljavaju u proizvodnji poluvodiča, koje pruža inovacije u pogledu proizvodnog procesa ili konačnog proizvoda, koje još u bitnoj mjeri nisu prisutne ni planirane za gradnju u Uniji, uključujući inovacije koje se odnose na poboljšanja računalne snage ili razine sigurnosti, zaštite ili pouzdanosti, energetske i okolišne učinkovitosti, tehnološkog čvora ili materijalâ supstrata ili poboljšanja u provedbi proizvodnih procesa koja dovode do veće učinkovitosti ili poboljšavaju mogućnost recikliranja ili smanjuju proizvodne inpute;
12. „čipovi sljedeće generacije” znači čipovi koji nadmašuju najsuvremeniju tehnologiju nudeći znatna povećanja funkcionalne učinkovitosti, računalne snage ili energetske učinkovitosti, kao i druge bitne koristi kad je riječ o energiji i okolišu;
13. „poluvodičke tehnologije sljedeće generacije” znači poluvodičke tehnologije koje nadmašuju najsuvremeniju tehnologiju nudeći znatna povećanja funkcionalne učinkovitosti, računalne snage ili energetske učinkovitosti, kao i druge bitne koristi kad je riječ o energiji i okolišu;
14. „najsuvremenije poluvodičke tehnologije” znači najsuvremenije inovacije u području čipova i poluvodičkih tehnologija tijekom provedbe projekata;
15. „proizvodnja poluvodiča” znači svaka faza proizvodnje i obrade poluvodičkih pločica, uključujući materijale supstrata, glavni proizvodni postupak i završni proizvodni postupak, koja je potrebna za isporuku konačnog poluvodičkog proizvoda;
16. „glavni proizvodni postupak” znači cjelokupna obrada poluvodičke pločice;
17. „završni proizvodni postupak” znači pakiranje, sklapanje i testiranje poluvodičkog proizvoda;
18. „korisnici poluvodiča” znači poduzeća koja proizvode proizvode u koje se ugrađuju poluvodiči;
19. „ključni sudionici na tržištu” znači poduzeća u Unijinu lancu opskrbe poluvodičima čije je pouzdano funkcioniranje ključno za opskrbu poluvodičima;
20. „kritični sektor” znači bilo koji sektor iz Priloga IV.;
21. „proizvod relevantan u vrijeme krize” znači poluvodiči, međuproizvodi te sirovine i prerađeni materijali koje kritični sektori izravno upotrebljavaju ili koji se koriste za proizvodnju uređaja koje kritični sektori upotrebljavaju, a potrebni su za proizvodnju poluvodiča ili međuproizvoda, koji su pogođeni poluvodičkom krizom i relevantni za osiguravanje ključnih funkcija kritičnog sektora;
22. „proizvodna sposobnost” znači sposobnost postrojenja za proizvodnju određenih vrsta proizvoda;

⁽²⁹⁾ Preporuka Komisije od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

23. „proizvodni kapacitet” znači maksimalna potencijalna proizvodnja postrojenja.
24. „poslovna tajna” znači poslovna tajna kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2016/943.

POGLAVLJE II.

Inicijativa Čipovi za Europu

Članak 3.

Uspostava Inicijative

1. Inicijativa se uspostavlja u trajanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027., uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽³⁰⁾.
2. Inicijativa se podupire financiranjem iz programa Obzor Europa i programa Digitalna Europa, a osobito specifičnog cilja br. 6 programa Digitalna Europa, u maksimalnom okvirnom iznosu od 1,725 milijardi EUR odnosno 1,575 milijardi EUR. To se financiranje provodi u skladu s uredbama (EU) 2021/694 i (EU) 2021/695.

Članak 4.

Ciljevi Inicijative

1. Opći je cilj Inicijative ostvariti izgradnju tehnoloških kapaciteta velikih razmjera i poduprijeti povezane istraživačke i inovacijske aktivnosti u cijelom lancu vrijednosti poluvodiča u Uniji kako bi se omogućio razvoj i uvođenje najsuvremenijih poluvodičkih tehnologija, poluvodičkih tehnologija sljedeće generacije i najsuvremenijih kvantnih tehnologija te inovacija na ustaljenim tehnologijama, čime će se ojačati sposobnosti Unije u naprednom projektiranju, integraciji sustava i proizvodnji čipova te tako povećati konkurentnost Unije. Inicijativom se doprinosi i postizanju zelene i digitalne tranzicije, posebno smanjenjem utjecaja elektroničkih sustava na klimu, poboljšanjem održivosti čipova sljedeće generacije i jačanjem procesa kružnog gospodarstva, doprinosi se kvalitetnim radnim mjestima u ekosustavu poluvodiča te se uzimaju u obzir načela integrirane sigurnosti, kojima se pruža zaštita od prijetnji povezanih sa kibernetičkom sigurnošću.
2. Inicijativa ima sljedećih pet operativnih ciljeva:
 - (a) operativni cilj br. 1: izgradnja naprednih kapaciteta za projektiranje za integrirane poluvodičke tehnologije;
 - (b) operativni cilj br. 2: poboljšanje postojećih i razvoj novih naprednih pilot-linija diljem Unije kako bi se omogućili razvoj i uvođenje najsuvremenijih poluvodičkih tehnologija i poluvodičkih tehnologija sljedeće generacije;
 - (c) operativni cilj br. 3: izgradnja naprednih tehnoloških i inženjerskih kapaciteta za ubrzanje inovativnog razvoja najsuvremenijih kvantnih čipova i povezanih poluvodičkih tehnologija;
 - (d) operativni cilj br. 4: uspostava mreže centara kompetentnosti u cijeloj Uniji, i to poboljšanjem postojećih ili otvaranjem novih postrojenja;
 - (e) operativni cilj br. 5: poduzimanje aktivnosti, zajednički nazvanih aktivnosti u okviru „Fonda za čipove”, za olakšavanje pristupa financiranju zaduživanjem i financiranju vlasničkim kapitalom, među ostalim pružanjem jasnih smjernica, posebno za *start-up* poduzeća, *scale-up* poduzeća, MSP-ove i mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije u lancu vrijednosti poluvodiča, s pomoću mehanizma mješovitog financiranja u okviru fonda InvestEU i putem Europskog vijeća za inovacije.
3. Operativni ciljevi Inicijative mogu uključivati aktivnosti izgradnje kapaciteta i povezane istraživačke i inovacijske aktivnosti. Sve aktivnosti izgradnje kapaciteta financiraju se u okviru programa Digitalna Europa, a povezane istraživačke i inovacijske aktivnosti financiraju se u okviru programa Obzor Europa.

⁽³⁰⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.).

Članak 5.

Sadržaj Inicijative

Inicijativom se:

(a) u okviru njezina operativnog cilja br. 1:

- i. uspostavlja i održava virtualna platforma za projektiranje, dostupna diljem Unije, kojom se postojeći i novi kapaciteti za projektiranje objedinjuju s proširenim bibliotekama i alatima za automatizaciju projektiranja elektroničkih elemenata i sklopova (EDA);
- ii. povećavaju mogućnosti projektiranja poticanjem inovativnih postignuća, kao što su arhitekture procesora otvorenog koda i druge inovativne arhitekture, čipleti, programirajući čipovi, nove vrste memorije, procesora, akceleratora ili čipova male snage, koji su izgrađeni u skladu s načelima integrirane sigurnosti;
- iii. širi ekosustav poluvodiča integriranjem vertikalnih tržišnih sektora kao što su zdravstvo, mobilnost, energetika, telekomunikacije, sigurnost, obrana i svemir, čime se doprinosi zelenim, digitalnim i inovacijskim programima Unije;

(b) u okviru njezina operativnog cilja br. 2:

- i. povećavaju mogućnosti u tehnologijama proizvodnje čipova sljedeće generacije i proizvodnoj opremi združivanjem istraživačkih i inovacijskih aktivnosti i pripremom razvoja budućih tehnoloških čvorova, kao što su najsuvremeniji čvorovi, tehnologije potpuno osiromašenog silicija na izolatoru, novi poluvodički materijali ili integracija heterogenih sustava te napredno sklapanje i pakiranje modula za velike, srednje ili male količine;
- ii. podupiru inovacije velikih razmjera omogućivanjem pristupa novim ili postojećim pilot-linijama za eksperimentiranje, testiranje, kontrolu procesa, pouzdanost konačnog uređaja i validaciju novih projektnih koncepata u kojima se integriraju ključne funkcionalnosti;
- iii. pruža potpora integriranim proizvodnim postrojenjima i EU tvornicama čipova s otvorenim pristupom omogućavajući im povlašteni pristup novim pilot-linijama te osigurava pristup pod poštenim uvjetima novim pilot-linijama širokom rasponu korisnika u Unijinu ekosustavu poluvodiča;

(c) u okviru njezina operativnog cilja br. 3:

- i. izrađuju inovativne biblioteke dizajna za kvantne čipove;
- ii. podupire razvoj novih ili postojećih pilot-linija, čistih prostorija i tvornica čipova za izradu prototipova i proizvodnju kvantnih čipova za integraciju kvantnih krugova i upravljačke elektronike;
- iii. razvijaju postrojenja za testiranje i validaciju naprednih kvantnih čipova koje proizvedu pilot-linije, s ciljem zatvaranja kruga povratnih informacija o inovacijama između projekatata, proizvođača i korisnika kvantnih komponenata;

(d) u okviru njezina operativnog cilja br. 4:

- i. jačaju kapaciteti i dionicima, uključujući *start-up* poduzeća i MSP-ove koji su krajnji korisnici, nudi široko stručno znanje te tako olakšava pristup i učinkovito korištenje kapacitetima i resursima iz ovog članka;
- ii. nastoji riješiti problem nedostatka i neusklađenosti znanja i vještina privlačenjem, mobiliziranjem i zadržavanjem novih talenata u području istraživanja, projektiranja i proizvodnje te pružanjem potpore razvoju odgovarajuće kvalificirane radne snage u područjima znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM) do postdoktorske razine za jačanje ekosustava poluvodiča, među ostalim pružanjem odgovarajućih mogućnosti osposobljavanja za studente, na primjer dvojnim studijskim programima i usmjeravanjem studenata, uz prekvalifikaciju i usavršavanje radnika;

(e) u okviru njezina operativnog cilja br. 5:

- i. povećava učinak poluge proračunske potrošnje Unije i postiže veći multiplikacijski učinak u pogledu privlačenja financijskih sredstava iz privatnog sektora;
- ii. pruža potpora poduzećima s teškoćama u pristupu financiranju i odgovara na potrebu za jačanjem gospodarske otpornosti diljem Unije i država članica;

- iii. ubrzavaju ulaganja i poboljšava pristup ulaganjima u području projektiranja čipova te proizvodnje poluvodiča i integracijskih tehnologija te potiče financiranje iz javnog i privatnog sektora, uz istodobno povećanje sigurnosti opskrbe i otpornosti ekosustava poluvodiča za cijeli lanac vrijednosti poluvodiča.

Članak 6.

Sinergije s programima Unije

Inicijativa se provodi u sinergiji s programima Unije u skladu s Prilogom III. Komisija osigurava da iskorištavanje komplementarnosti Inicijative s programima Unije ne bude zapreka ostvarivanju ciljeva.

Članak 7.

Europski konzorciji za infrastrukturu za čipove

1. Za potrebe provedbe djelovanja financiranih u okviru Inicijative može se osnovati pravni subjekt u obliku europskog konzorcija za infrastrukturu za čipove (ECIC) u skladu s ovim člankom. Može se osnovati više od jednog ECIC-a.
2. ECIC:
 - (a) ima pravnu osobnost od datuma stupanja na snagu provedbenog akta Komisije iz stavka 5.;
 - (b) u svakoj dotičnoj državi članici ima najširu pravnu i poslovnu sposobnost koja se pravnim subjektima dodjeljuje na temelju nacionalnog prava te države članice, a posebno može stjecati i imati u vlasništvu pokretnine, nekretnine i intelektualno vlasništvo te njima raspolagati, sklapati ugovore te biti stranka u sudskom postupku;
 - (c) ima jedno statutarno sjedište koje se nalazi na državnom području države članice;
 - (d) osnivaju ga najmanje tri člana (članovi osnivači), to jest države članice, ili javni ili privatni pravni subjekti iz najmanje tri države članice, ili kombinacija navedenog, u cilju postizanja široke zastupljenosti diljem Unije;
 - (e) osigurava da se nakon donošenja provedbenog akta iz stavka 5. o osnivanju ECIC-a druge države članice njemu mogu pridružiti kao članovi u bilo kojem trenutku, da mu se drugi javni ili privatni pravni subjekti mogu pridružiti kao članovi u bilo kojem trenutku pod poštenim i razumnim uvjetima utvrđenima u statutu ECIC-a te da mu se države članice koje ne daju financijski ili nefinancijski doprinos mogu pridružiti kao promatrači bez prava glasa dostavljanjem obavijesti ECIC-u;
 - (f) imenuje koordinatora.
3. Koordinator potencijalnog ECIC-a, u ime svih članova osnivača, Komisiji podnosi pisani zahtjev. Taj zahtjev sadržava sljedeće:
 - (a) zahtjev Komisiji za osnivanje ECIC-a s popisom članova osnivača koji čine konzorcij;
 - (b) opis glavnih zadataka, aktivnosti i resursa potrebnih za dovršetak djelovanja navedenih u zahtjevu;
 - (c) nacrt statuta ECIC-a, koji uključuje barem sljedeće elemente:
 - i. trajanje i postupak likvidacije u skladu s člankom 10.;
 - ii. sustav odgovornosti u skladu s člankom 8.;
 - iii. statutarno sjedište i naziv ECIC-a;
 - iv. opseg zadataka i aktivnosti ECIC-a;
 - v. članstvo, uključujući uvjete i postupak za promjenu članstva;
 - vi. proračun, uključujući aranžmane za financijske doprinose i doprinose u naravi svojih članova;

vii. vlasništvo nad rezultatima;

viii. upravljanje, uključujući postupak donošenja odluka i posebne uloge;

ix. ako je to primjenjivo, glasačka prava;

- (d) izjavu države članice domaćina o tome priznaje li ECIC kao međunarodno tijelo u smislu članka 143. stavka 1. točke (g) i članka 151. stavka 1. točke (b) Direktive 2006/112/EZ i kao međunarodnu organizaciju u smislu članka 11. stavka 1. točke (b) Direktive (EU) 2020/262 od datuma njegova osnivanja, podložno ograničenjima i uvjetima za izuzeća predviđena tim odredbama, koji se utvrđuju u sporazumu među članovima ECIC-a;
- (e) detaljan opis o tome na koji način djelovanja koja poduzima ECIC trebaju doprinijeti relevantnim ciljevima utvrđenima u članku 4., uključujući pregled očekivanog učinka potencijalnog javnog financiranja;
- (f) izjavu da u smislu financijske odgovornosti ECIC svoje aktivnosti obavlja u skladu s načelima razumnog upravljanja proračunom.

4. Komisija ocjenjuje zahtjeve za osnivanje ECIC-a na temelju svih sljedećih kriterija:

- (a) odgovarajućih kompetencija, znanja i sposobnosti predloženih članova osnivača ECIC-a u području poluvodiča;
- (b) odgovarajućih upravljačkih kapaciteta, osoblja i resursa potrebnih za ispunjavanje njegove statutarne svrhe;
- (c) operativnih i pravnih sredstava za primjenu administrativnih i ugovornih pravila te pravila o financijskom upravljanju koja su utvrđena na razini Unije;
- (d) financijske održivosti koja odgovara razini sredstava Unije kojima treba upravljati te koja se dokazuje, ako je to primjereno, računovodstvenom dokumentacijom i bankovnim izvadcima;
- (e) doprinosa članova ECIC-a koji bi se stavili na raspolaganje ECIC-u te s njima povezanih aranžmana;
- (f) otvorenosti ECIC-a prema novim članovima;
- (g) sposobnosti ECIC-a da osigura pokrivanje potreba Unijina lanca vrijednosti poluvodiča, uključujući *start-up* poduzeća i MSP-ove;
- (h) doprinosa djelovanja koje je predloženo za provedbu relevantnim ciljevima utvrđenima u članku 4., posebno njegova doprinosa osiguravanju dugoročne konkurentnosti poluvodičkog sektora Unije.

5. Komisija donosi provedbeni akt na temelju kriterija utvrđenih u stavku 4. kojim priznaje podnositelja zahtjeva kao ECIC ili odbija zahtjev. Komisija o tome obavješćuje članove osnivače. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2.

6. Provedbeni akt o osnivanju ECIC-a objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

7. Izmjene statuta ECIC-a moraju biti u skladu s ciljevima ove Uredbe i njima se mora doprinositi njezinim ciljevima. ECIC o tim izmjenama obavješćuje Komisiju u roku od deset dana od donošenja. Te obavijesti sadržavaju sljedeće:

- (a) tekst predloženih ili, ovisno o slučaju, donesenih izmjena, uključujući datum njihova stupanja na snagu; i
- (b) izmijenjenu pročišćenu verziju statuta ECIC-a.

Komisija može u roku od 60 dana od primitka takve obavijesti podnijeti prigovor na takve izmjene navodeći razloge zbog kojih izmjene ne ispunjavaju zahtjeve ove Uredbe.

Izmjene počinju proizvoditi učinke nakon što istekne rok iz drugog podstavka, nakon što se Komisija odrekne svojeg prava na prigovor ili nakon što Komisija povuče svoj prigovor.

8. ECIC izrađuje godišnje izvješće o aktivnostima s tehničkim opisom svojih aktivnosti i financijskim izvješćem. Godišnje izvješće o aktivnostima uključuje procjenu utjecaja financiranih djelovanja na okoliš i društvo te se dostavlja Komisiji i javno objavljuje. Komisija može dati preporuke u vezi s pitanjima obuhvaćenima godišnjim izvješćem o aktivnostima. Komisija bez nepotrebne odgode godišnja izvješća o aktivnostima ECIC-a šalje Europskom parlamentu i Europskom odboru za poluvodiče.

9. Ako država članica smatra da je ECIC odbio prihvatiti novog člana konzorcija bez pružanja dostatnih razloga za takvo odbijanje na temelju poštenih i razumnih uvjeta utvrđenih u njegovu statutu, ta država članica o tome može obavijestiti odbor javnih tijela Zajedničkog poduzeća za čipove. Odbor javnih tijela Zajedničkog poduzeća za čipove prema potrebi preporučuje da ECIC poduzme korektivne mjere kao što je izmjena njegova statuta, u skladu s člankom 137. točkom (f) Uredbe (EU) 2021/2085.

Članak 8.

Odgovornost ECIC-a

1. ECIC je odgovoran za svoje dugove.
2. Članovi snose financijsku odgovornost za dugove ECIC-a samo u visini svojih doprinosa ECIC-u. Članovi mogu u statutu ECIC-a utvrditi da će preuzeti unaprijed određenu odgovornost iznad svojih doprinosa ili neograničenu odgovornost.
3. Unija nije odgovorna za dugove ECIC-a.

Članak 9.

Mjerodavno pravo i nadležnost ECIC-a

1. Osnivanje i unutarnje funkcioniranje ECIC-a uređuje se:
 - (a) pravom Unije, osobito ovom Uredbom;
 - (b) nacionalnim pravom države članice u kojoj ECIC ima statutarno sjedište u pitanjima koja nisu, ili su samo djelomično, uređena pravom Unije;
 - (c) statutom ECIC-a i njegovim provedbenim pravilima.
2. Ne dovodeći u pitanje slučajeve u kojima Sud Europske unije („Sud”) ima nadležnost na temelju Ugovora, nadležni sud za rješavanje sporova među članovima u vezi s ECIC-om, između članova i ECIC-a te između ECIC-a i trećih strana određuje se na temelju nacionalnog prava države članice u kojoj ECIC ima statutarno sjedište.

Članak 10.

Likvidacija ECIC-a

1. Statutom ECIC-a određuje se postupak koji se primjenjuje za likvidaciju tog ECIC-a na temelju odluke njegovih članova.
2. Ako ECIC ne može otplatiti svoje dugove, primjenjuju se pravila o nesolventnosti države članice u kojoj ECIC ima statutarno sjedište.

*Članak 11.***Europska mreža centara kompetentnosti za poluvodiče**

1. Za potrebe operativnog cilja br. 4 Inicijative uspostavlja se europska mreža centara kompetentnosti za poluvodiče, integraciju sustava i projektiranje („mreža”). Mreža se sastoji od centara kompetentnosti koje je odabralo Zajedničko poduzeće za čipove u skladu sa stavkom 3.

2. Centri kompetentnosti obavljaju sve ili neke od sljedećih aktivnosti u korist industrije Unije i u bliskoj suradnji s njom, osobito MSP-ovima i poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, kao i organizacijama za istraživanje i tehnologiju, sveučilištima i javnim sektorom te drugim relevantnim dionicima duž cijelog lanca vrijednosti poluvodiča:

- (a) pružanje pristupa uslugama projektiranja i alatima za projektiranje u okviru operativnog cilja br. 1 Inicijative, kao i pilot-linijama koje se podupiru u okviru operativnog cilja br. 2 Inicijative;
- (b) podizanje svijesti i pružanje potrebnog znanja, stručnog znanja i vještina dionicima kako bi im se pomoglo da ubrzaju razvoj novih poluvodičkih tehnologija, proizvodnje poluvodiča, opreme, mogućnosti projektiranja i koncepata sustava te integracije novih poluvodičkih tehnologija učinkovitom upotrebom infrastrukture i drugih dostupnih resursa mreže;
- (c) podizanje svijesti i pružanje ili osiguravanje pristupa stručnom znanju, iskustvu i uslugama, među ostalim alatima za provjeru spremnosti projektiranog sustava, novim i postojećim pilot-linijama te potpornim djelovanjima u okviru Inicijative koja su potrebna za razvoj vještina i kompetencija;
- (d) olakšavanje prijenosa stručnog znanja i iskustva između država članica i regija poticanjem razmjene vještina, znanja i primjera dobre prakse te poticanjem zajedničkih programa;
- (e) razvoj posebnih mjera osposobljavanja o poluvodičkim tehnologijama i njihovim primjenama te upravljanje tim mjerama kako bi se podržao razvoj baze talenata, stjecanjem vještina i prekvalifikacijom te kako bi se povećao broj studenata i kvaliteta obrazovanja u relevantnim područjima studija do razine doktorata u školama i sveučilištima u Uniji olakšavanjem veza između studenata i poduzeća u poluvodičkom sektoru diljem Unije, uz posvećivanje posebne pozornosti sudjelovanju žena.

3. Države članice određuju kandidate za centre kompetentnosti u skladu sa svojim nacionalnim postupcima i administrativnim i institucionalnim strukturama u otvorenom natjecateljskom postupku.

U tu se svrhu u programu rada Zajedničkog poduzeća za čipove utvrđuje postupak za osnivanje centara kompetentnosti, uključujući kriterije odabira, kao i dodatne pojedinosti o provedbi zadaća i funkcija iz ovog članka.

Zajedničko poduzeće za čipove odabire centre kompetentnosti koji tvore mrežu.

Države članice i Komisija maksimalno povećavaju sinergiju s postojećim centrima kompetentnosti uspostavljenima u okviru drugih inicijativa Unije kao što su europski centri za digitalne inovacije.

4. Centri kompetentnosti imaju znatnu opću autonomiju u određivanju načina na koji su organizirani te u pogledu svojeg sastava i metoda rada. Organizacija, sastav i metode rada centara kompetentnosti moraju biti u skladu s ciljevima ove Uredbe i Inicijative te doprinositi njihovu ostvarenju.

*Članak 12.***Provedba**

1. Operativni ciljevi od br. 1 do br. 4 Inicijative povjeravaju se Zajedničkom poduzeću za čipove i provode se djelovanjima navedenima u programu rada Zajedničkog poduzeća za čipove.

2. Kako bi se uzelo u obzir tehnološke promjene i kretanja na tržištu, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 37. radi izmjene Priloga I. u pogledu djelovanja koja su u njemu navedena na način koji je u skladu s ciljevima Inicijative utvrđenima u članku 4.
3. Kako bi se osigurala djelotvorna provedba i evaluacija Inicijative, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 37. radi izmjene Priloga II. u pogledu mjerljivih pokazatelja za praćenje provedbe i izvješćivanje o napretku Inicijative prema ostvarenju njezinih ciljeva, kako su utvrđeni u članku 4.
4. Kako bi se osigurala djelotvorna provedba, praćenje i evaluacija Inicijative, godišnje izvješće o aktivnostima Zajedničkog poduzeća za čipove uključuje informacije o pitanjima povezanim s operativnim ciljevima od br. 1 do br. 4 Inicijative na temelju mjerljivih pokazatelja utvrđenih u Prilogu II.
5. Komisija redovito obavješćuje Europski odbor za poluvodiče o napretku u provedbi operativnog cilja br. 5 Inicijative.

POGLAVLJE III.

Sigurnost opskrbe i otpornost

Članak 13.

Integrirana proizvodna postrojenja

1. Integrirana proizvodna postrojenja prva su postrojenja svoje vrste za proizvodnju poluvodiča, te, ako je to relevantno, uključujući projektiranje, ili za proizvodnju opreme ili ključnih komponenata za takvu opremu koja se uglavnom upotrebljava u proizvodnji poluvodiča u Uniji, koja mogu integrirati druge korake lanca opskrbe i koja doprinose sigurnosti opskrbe i otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča te uz to, prema potrebi, mogu doprinijeti sigurnosti globalnih lanaca opskrbe poluvodičima.
2. Integrirano proizvodno postrojenje mora ispunjavati uvjete za prvo postrojenje svoje vrste u trenutku podnošenju zahtjeva u skladu s člankom 15. stavkom 1.
3. Integrirano proizvodno postrojenje mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - (a) njegova uspostava ima jasan pozitivan učinak, s učincima prelijevanja izvan okvira dotičnog poduzeća ili dotične države članice, na Unijin lanac vrijednosti poluvodiča u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju kako bi se osigurala sigurnost opskrbe i otpornost ekosustava poluvodiča, uključujući rast *start-up* poduzeća i MSP-ova, te doprinijelo zelenoj i digitalnoj tranziciji Unije;
 - (b) jamči da ne podliježe izvanteritorijalnoj primjeni obveza pružanja javne usluge trećih zemalja na način koji bi mogao ugroziti sposobnost poduzeća da ispuní obveze iz članka 26. stavka 1. te se obvezuje obavijestiti Komisiju ako takva obveza nastane;
 - (c) ulaže u Uniji u kontinuirane inovacije s ciljem postizanja konkretnog napretka u poluvodičkoj tehnologiji ili s ciljem pripreme tehnologija sljedeće generacije;
 - (d) podupire portfelj talenata Unije razvojem i uvođenjem osposobljavanja u području obrazovanja i vještina te povećanjem broja kvalificirane i stručne radne snage.
4. Za potrebe ulaganja u kontinuirane inovacije u skladu sa stavkom 3. točkom (c) ovog članka, integrirana proizvodna postrojenja imaju povlašten pristup pilot-linijama uspostavljenima u skladu s člankom 5. točkom (b). Nijednim takvim povlaštenim pristupom ne isključuje se niti sprečava učinkovit pristup drugih zainteresiranih poduzeća pilot-linijama pod poštenim uvjetima, osobito *start-up* poduzeća i MSP-ova.

Članak 14.

EU tvornice čipova s otvorenim pristupom

1. EU tvornice čipova s otvorenim pristupom prva su postrojenja svoje vrste za proizvodnju poluvodiča u Uniji koja nude proizvodni kapacitet nepovezanim poduzećima i tako doprinose sigurnosti opskrbe za unutarnje tržište i otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča. te uz to, prema potrebi, mogu doprinijeti sigurnosti globalnog lanca opskrbe poluvodičima.
2. EU tvornica čipova s otvorenim pristupom mora ispunjavati uvjete za prvo postrojenje svoje vrste u trenutku podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 15. stavkom 1.
3. EU tvornica čipova s otvorenim pristupom mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - (a) njezina uspostava ima jasan pozitivan učinak, s učincima prelijevanja izvan okvira dotičnog poduzeća ili dotične države članice, na Unijin lanac vrijednosti poluvodiča u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju kako bi se osiguravala sigurnost opskrbe i otpornost ekosustava poluvodiča, uključujući rast *start-up* poduzeća i MSP-ova, te doprinijelo zelenoj i digitalnoj tranziciji Unije, osobito uzimajući u obzir mjeru u kojoj nudi proizvodni kapacitet za glavni proizvodni postupak ili završni proizvodni postupak, ili oboje, poduzećima koja nisu povezana s postrojenjem, ako za tim postoji dostatna potražnja;
 - (b) jamči da ne podliježe izvanteritorijalnoj primjeni obveza pružanja javne usluge trećih zemalja na način koji bi mogao ugroziti sposobnost poduzeća da ispunji obveze iz članka 26. stavka 1. te se obvezuje obavijestiti Komisiju ako takva obveza nastane;
 - (c) ulaže u Uniji u kontinuirane inovacije s ciljem postizanja konkretnog napretka u poluvodičkoj tehnologiji ili s ciljem pripreme tehnologija sljedeće generacije;
 - (d) podupire portfelj talenata Unije razvojem i uvođenjem osposobljavanja u području obrazovanja i vještina te povećanjem broja kvalificirane i stručne radne snage.
4. Ako EU tvornica čipova s otvorenim pristupom nudi proizvodni kapacitet poduzećima koja nisu povezana s operaterom postrojenja, ona uspostavlja i održava odgovarajuću i djelotvornu funkcionalnu razdvojenost postupaka projektiranja i proizvodnih procesa radi zaštite informacija prikupljenih u svakoj fazi.
5. Za potrebe ulaganja u kontinuirane inovacije u skladu sa stavkom 2. točkom (c) ovog članka EU tvornice čipova s otvorenim pristupom imaju povlašten pristup pilot-linijama uspostavljenima u skladu s člankom 5. točkom (b). Nijednim takvim povlaštenim pristupom ne isključuje se niti sprečava učinkovit pristup drugih zainteresiranih poduzeća na pristup pilot-linijama pod poštenim uvjetima, osobito *start-up* poduzeća i MSP-ova.

Članak 15.

Zahtjev za dodjelu statusa integriranog proizvodnog postrojenja ili EU tvornice čipova s otvorenim pristupom

1. Svako poduzeće ili konzorcij poduzeća može Komisiji podnijeti zahtjev za dodjelu statusa integriranog proizvodnog postrojenja ili EU tvornice čipova s otvorenim pristupom.
2. Komisija ocjenjuje zahtjev u pravednom i transparentnom postupku uzimajući u obzir stajališta Europskog odbora za poluvodiče i na temelju sljedećih elemenata:
 - (a) usklađenosti s kriterijima utvrđenima u članku 13. stavku 2. odnosno članku 14. stavku 2. i obvezivanja na pridržavanje članka 13. stavka 3. odnosno članka 14. stavka 3.;
 - (b) poslovnog plana u kojem se evaluira financijska i tehnička održivost projekta, uzimajući u obzir njegovo cjelokupno trajanje, uključujući informacije o svim planiranim javnim potporama;
 - (c) dokazanog iskustva podnositelja zahtjeva u instaliranju i vođenju sličnih postrojenja;

- (d) dostavljanja odgovarajućeg popratnog dokumenta kojim se dokazuje spremnost države članice ili država članica u kojima podnositelj zahtjeva namjerava uspostaviti svoje postrojenje za potporu uspostavi takvog postrojenja;
- (e) postojanja odgovarajućih politika, uključujući tehničku zaštitu i provedbene mjere, čiji je cilj osigurati zaštitu neobjavljenih informacija i prava intelektualnog vlasništva, osobito s ciljem sprečavanja neovlaštenog otkrivanja poslovnih tajni ili curenja osjetljivih tehnologija u nastajanju.

Komisija daje smjernice o traženim informacijama i njihovu relevantnom formatu.

3. Komisija obrađuje zahtjeve, donosi odluke te o njima obavješćuje podnositelje zahtjeva u roku od šest mjeseci od primitka potpunog zahtjeva. Ako Komisija smatra da su informacije dostavljene u zahtjevu nepotpune, ona podnositelju zahtjeva omogućuje da bez nepotrebne odgode dostavi dodatne informacije potrebne za dopunu zahtjeva. Odlukom Komisije utvrđuje se trajanje statusa na temelju predviđenog trajanja projekta.

4. Komisija prati napredak postignut u uspostavi i radu integriranih proizvodnih postrojenja i EU tvornica čipova s otvorenim pristupom te redovito obavješćuje Europski odbor za poluvodiče.

5. Operator postrojenja može od Komisije zatražiti da preispita trajanje statusa ili izmijeni svoje provedbene planove u pogledu usklađenosti sa zahtjevima iz članka 13. stavka 3. odnosno članka 14. stavka 3. ako takvo preispitivanje smatra opravdanim zbog nepredviđenih vanjskih okolnosti. Komisija na temelju takvog preispitivanja može revidirati trajanje statusa dodijeljenog u skladu sa stavkom 3. ovog članka ili prihvatiti izmjenu provedbenih planova.

6. Ako Komisija utvrdi da postrojenje više ne ispunjava zahtjeve iz članka 13. stavka 3. odnosno članka 14. stavka 3., operatoru integriranog proizvodnog postrojenja odnosno EU tvornice čipova s otvorenim pristupom daje priliku da iznese primjedbe i predloži odgovarajuće mjere.

7. Komisija može staviti izvan snage odluku o priznavanju statusa integriranog proizvodnog postrojenja ili EU tvornice čipova s otvorenim pristupom ako se priznanje temeljilo na zahtjevu koji je sadržavao netočne informacije ili ako, unatoč dovršetku postupka iz stavka 5. ovog članka, integrirano proizvodno postrojenje odnosno EU tvornica čipova s otvorenim pristupom ne ispunjava zahtjeve iz članka 13. stavka 3. odnosno članka 14. stavka 3. Prije donošenja takve odluke Komisija se savjetuje s Europskim odborom za poluvodiče nakon što mu dostavi razloge za predloženo stavljanje izvan snage. Svaka odluka o oduzimanju statusa integriranog proizvodnog postrojenja ili EU tvornice čipova s otvorenim pristupom mora biti propisno obrazložena i podliježe pravu na žalbu operatera.

8. Postrojenja čiji je status integriranog proizvodnog postrojenja odnosno EU tvornice čipova s otvorenim pristupom stavljen izvan snage u skladu sa stavkom 7. ovog članka gube sva prava povezana s priznanjem tog statusa koja proizlaze iz ove Uredbe. Međutim, takva postrojenja i dalje podliježu obvezi utvrđenoj u članku 26. stavku 1. tijekom razdoblja jednakog razdoblja koje je prvotno bilo predviđeno pri dodjeli statusa u skladu sa stavkom 3. ovog članka ili, ako je status preispitan, jednakog primjenjivom razdoblju u skladu sa stavkom 5. ovog članka.

Članak 16.

Javni interes i javna potpora

1. Smatra se da integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom doprinose sigurnosti opskrbe poluvodičima i otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča te da su stoga u javnom interesu.

2. Kako bi se postigla sigurnost opskrbe i otpornost Unijina ekosustava poluvodiča, države članice mogu, ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a, primjenjivati mjere potpore i pružati administrativnu potporu integriranim proizvodnim postrojenjima i EU tvornicama čipova s otvorenim pristupom u skladu s člankom 18.

*Članak 17.***Centri izvrsnosti za projektiranje**

1. Komisija može dodijeliti oznaku „centra izvrsnosti za projektiranje” centrima za projektiranje s poslovnim nastanom u Uniji koji znatno jačaju sposobnosti Unije u području inovativnog projektiranja čipova putem ponuda usluga ili razvojem, promicanjem i jačanjem vještina i mogućnosti projektiranja.
2. Komisija donosi delegirani akt u skladu s člankom 37. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem postupka za podnošenje zahtjeva te utvrđivanjem zahtjeva i uvjeta za dodjelu, praćenje i oduzimanje oznake iz stavka 1. ovog članka.
3. Smatra se da su centri izvrsnosti za projektiranje u javnom interesu, čime se doprinosi otpornosti Unijina ekosustava poluvodiča. Države članice mogu, ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a, primjenjivati mjere potpore za centre izvrsnosti za projektiranje, posebno ako su takvi centri izvrsnosti za projektiranje MSP-ovi.

*Članak 18.***Ubrzani postupci izdavanja dozvola**

1. Države članice osiguravaju učinkovitu, transparentnu i pravodobnu obradu administrativnih zahtjeva povezanih s planiranjem, izgradnjom i radom integriranih proizvodnih postrojenja i EU tvornica čipova s otvorenim pristupom. U tu svrhu sva dotična nacionalna tijela osiguravaju najbržu pravno moguću obradu tih zahtjeva na način kojim se u potpunosti poštuje nacionalno pravo i nacionalni postupak.
2. Ako takav status postoji u nacionalnom pravu, integriranim proizvodnim postrojenjima i EU tvornicama čipova s otvorenim pristupom dodjeljuje se status od najveće moguće nacionalne važnosti te se prema njima u skladu s tim postupom u postupcima izdavanja dozvola. Ovaj stavak primjenjuje se samo ako takav status od najveće nacionalne važnosti postoji u nacionalnom pravu i ne stvara obvezu za države članice da uvedu takav status.
3. Sigurnost opskrbe poluvodičima i otpornost ekosustava poluvodiča može se smatrati imperativnim razlogom prevladavajućeg javnog interesa u smislu članka 6. stavka 4. i članka 16. stavka 1. točke (c) Direktive 92/43/EEZ i prevladavajućeg javnog interesa u smislu članka 4. stavka 7. Direktive 2000/60/EZ. Stoga se može smatrati da su planiranje, izgradnja i rad integriranih proizvodnih postrojenja i EU tvornica čipova s otvorenim pristupom od prevladavajućeg javnog interesa, pod uvjetom da su ispunjeni ostali uvjeti utvrđeni u tim odredbama. Ovim stavkom ne dovodi se u pitanje primjenjivost ili provedba drugog prava Unije u području okoliša.
4. Za svako integrirano proizvodno postrojenje i EU tvornicu čipova s otvorenim pristupom svaka dotična država članica može odrediti tijelo odgovorno za olakšavanje i koordinaciju administrativnih zahtjeva povezanih s planiranjem, izgradnjom i radom.

Svako određeno tijelo može imenovati koordinatora koji služi kao jedinstvena kontaktna točka za integrirano proizvodno postrojenje ili EU tvornicu čipova s otvorenim pristupom.

Ako uspostava integriranog proizvodnog postrojenja ili EU tvornice čipova s otvorenim pristupom zahtijeva donošenje odluka u dvije ili više država članica, relevantna određena tijela mogu poduzimati sve potrebne korake za učinkovitu i djelotvornu međusobnu suradnju i koordinaciju.

POGLAVLJE IV.

Praćenje i odgovor na krizu

Odjeljak 1.

Praćenje

Članak 19.

Strateško mapiranje poluvodičkog sektora Unije

1. Komisija u suradnji s Europskim odborom za poluvodiče provodi strateško mapiranje poluvodičkog sektora Unije. Strateško mapiranje pruža analizu prednosti i nedostataka Unije u globalnom poluvodičkom sektoru i utvrđuje čimbenike kao što su:

- (a) ključni proizvodi i ključna infrastruktura na unutarnjem tržištu koji ovise o opskrbi poluvodičima;
- (b) glavne korisničke industrije u Uniji i njihove trenutačne i očekivane potrebe i ovisnosti, uključujući analizu mogućih rizika za sigurnost opskrbe koji su također povezani s nedovoljnim ulaganjima;
- (c) ključni segmenti Unijina lanca opskrbe poluvodičima, uključujući projektiranje, softver za projektiranje, materijale, proizvodnu opremu, proizvodnju poluvodiča i eksternaliziran završni proizvodni postupak;
- (d) tehnološke značajke, ovisnosti o tehnologiji i dobavljačima iz trećih zemalja te uska grla u poluvodičkom sektoru Unije, uključujući pristup ulaznim elementima;
- (e) trenutačne i očekivane potrebe za vještinama i učinkovit pristup kvalificiranoj radnoj snazi u poluvodičkom sektoru;
- (f) prema potrebi, mogući učinak kriznih mjera iz članaka 25., 26. i 27. na poluvodički sektor.

2. Komisija redovito obavješćuje Europski odbor za poluvodiče o ukupnim rezultatima strateškog mapiranja.

3. Komisija na temelju ishoda strateškog mapiranja provedenog u skladu sa stavkom 1. i nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče izrađuje popis pokazatelja za rano upozoravanje. Komisija nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče redovito, a najmanje svake dvije godine preispituje popis pokazatelja za rano upozoravanje.

4. Komisija, nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče, razvija okvir i metodologiju za strateško mapiranje poluvodičkog sektora. Komisija prema potrebi ažurira taj okvir i metodologiju.

5. Strateško mapiranje temelji se, među ostalim, na javno i komercijalno dostupnim podacima i relevantnim informacijama poduzeća koje nisu povjerljive prirode, rezultatu slične provedene analize, među ostalim u kontekstu prava Unije o sirovinama i obnovljivoj energiji, kao i evaluacijama provedenima u skladu s člankom 40. stavkom 1. Ako to nije dovoljno za izradu strateškog mapiranja u skladu sa stavkom 1. ovog članka, Komisija može izdati dobrovoljne zahtjeve za informacije akterima u lancu vrijednosti poluvodiča u Uniji nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče. Komisija se za potrebe takvih zahtjeva za informacije služi standardiziranim i sigurnim sredstvima za prikupljanje i obradu informacija iz članka 32. stavka 4.

6. Sa svim informacijama prikupljenima na temelju ovog članka postupa se u skladu s obvezama povjerljivosti utvrđenima u članku 32.

7. Komisija nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče donosi smjernice za pružanje informacija u skladu sa stavkom 5. Komisija prema potrebi ažurira te smjernice.

Članak 20.

Praćenje i predviđanje

1. Komisija uz savjetovanje s Europskim odborom za poluvodiče provodi redovito praćenje lanca vrijednosti poluvodiča kako bi utvrdila čimbenike koji bi mogli narušiti ili ugroziti opskrbu poluvodičima ili trgovinu poluvodičima ili na njih negativno utjecati. Za potrebe ove Uredbe praćenje se sastoji od sljedećih aktivnosti:

- (a) praćenje pokazatelja za rano upozoravanje utvrđenih u skladu s člankom 19.;
- (b) praćenje, od strane država članica, integriteta aktivnosti koje provode ključni sudionici na tržištu utvrđeni u skladu s člankom 21. i izvješćivanje, od strane država članica, o događajima velikih razmjera koji bi mogli ometati redovito obavljanje takvih aktivnosti;
- (c) utvrđivanje najbolje prakse za preventivno ublažavanje rizika i veću transparentnost u poluvodičkom sektoru.

Komisija nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče određuje učestalost praćenja na temelju potreba poluvodičkog sektora.

Komisija koordinira aktivnosti povezane s praćenjem poluvodičkog sektora na temelju informacija prikupljenih u skladu s člankom 19. ili iz drugih izvora, kao što su međunarodni partneri.

2. Komisija posebnu pozornost posvećuje MSP-ovima kako bi se administrativno opterećenje koje proizlazi iz prikupljanja informacija svelo na najmanju moguću mjeru.

3. Komisija poziva ključne sudionike na tržištu, reprezentativan skup korisnika poluvodiča iz kritičnih sektora, predstavničke organizacije lanca vrijednosti poluvodiča i druge relevantne dionike da dobrovoljno dostave informacije za potrebe provedbe aktivnosti praćenja u skladu sa stavkom 1. prvim podstavkom točkom (a).

4. Za potrebe stavka 1. prvog podstavka točke (b) države članice mogu od ključnih sudionika na tržištu zatražiti da dobrovoljno dostave informacije ako je to potrebno i razmjerno.

5. Za potrebe stavka 3. nadležna nacionalna tijela uspostavljaju i održavaju popis kontakata svih relevantnih poduzeća koja posluju u lancu opskrbe poluvodičima s poslovnim nastanom na njihovu državnom području. Taj se popis šalje Komisiji. Komisija osigurava standardizirani format za popis kontakata kako bi se osigurala interoperabilnost.

6. S informacijama dobivenima u skladu s ovim člankom postupa se u skladu s člankom 32.

7. Na temelju informacija prikupljenih u okviru aktivnosti iz stavka 1. Komisija Europskom odboru za poluvodiče dostavlja izvješće o ukupnim nalazima u obliku redovitih ažuriranja. Europski odbor poluvodiča sastaje se kako bi procijenio rezultate praćenja. Komisija na takve sastanke poziva predstavničke organizacije poluvodičkog sektora. Prema potrebi, Komisija na takve sastanke može pozvati ključne sudionike na tržištu, korisnike poluvodiča iz kritičnih sektora, tijela ili predstavničke organizacije partnerskih trećih zemalja te stručnjake iz akademske zajednice i civilnog društva.

*Članak 21.***Ključni sudionici na tržištu**

Države članice u suradnji s Komisijom u skladu s člankom 19. utvrđuju ključne sudionike na tržištu u lancima opskrbe poluvodičima uspostavljenima na njihovu državnom području, uzimajući u obzir sljedeće elemente:

- (a) broj drugih poduzeća u Uniji koja se oslanjaju na uslugu koju pruža ili robu koju isporučuje sudionik na tržištu;
- (b) udio na tržištu takvih usluga ili robe koji ključni sudionik ima na razini Unije ili svijeta;
- (c) važnost sudionika na tržištu za održavanje dostatne razine opskrbe uslugom ili robom u Uniji, uzimajući u obzir dostupnost alternativnih mogućnosti pružanja te usluge ili isporuke te robe;
- (d) posljedice koje poremećaj u opskrbi uslugom koju pruža ili robom koju isporučuje sudionik na tržištu može imati na Unijin lanac opskrbe poluvodičima i ovisna tržišta.

Odjeljak 2.

Upozorenja i proglašenje kriznog stanja*Članak 22.***Upozorenja i preventivno djelovanje**

1. Ako nadležno nacionalno tijelo postane svjesno rizika od ozbiljnog poremećaja u opskrbi poluvodičima ili ima konkretne i pouzdane informacije o nastanku bilo kojeg drugog rizičnog faktora ili događaja, o tome bez nepotrebne odgode šalje upozorenje Komisiji.

2. Ako Komisija postane svjesna rizika od ozbiljnog poremećaja u opskrbi poluvodičima ili ima konkretne i pouzdane informacije o nastanku bilo kojeg drugog rizičnog faktora ili događaja, među ostalim na temelju pokazatelja za rano upozoravanje, na temelju upozorenja u skladu sa stavkom 1. ili od međunarodnih partnera, bez nepotrebne odgode poduzima sljedeća preventivna djelovanja:

- (a) saziva izvanredni sastanak Europskog odbora za poluvodiče radi koordinacije sljedećih djelovanja:
 - i. rasprave o ozbiljnosti poremećaja u opskrbi poluvodičima;
 - ii. rasprave o tome može li pokretanje postupka iz članka 23. biti potrebno i razmjerno;
 - iii. rasprave o tome je li primjereno, potrebno i razmjerno da države članice zajednički kupuju poluvodiče, međuprodukte ili sirovine kao preventivnu mjeru (zajednička nabava);
 - iv. pokretanja dijaloga s dionicima u lancu vrijednosti poluvodiča u cilju utvrđivanja, pripreme i moguće koordinacije preventivnih mjera;
- (b) u ime Unije pokreće savjetovanja ili suradnju s relevantnim trećim zemljama kako bi se za poremećaje u lancu opskrbe pronašla kooperativna rješenja, u skladu s međunarodnim obvezama, a što prema potrebi može uključivati koordinaciju u relevantnim međunarodnim forumima;
- (c) traži od nadležnih nacionalnih tijela da procijene stanje pripravnosti ključnih sudionika na tržištu.

3. Svaku zajedničku nabavu koja se provodi nakon rasprava iz stavka 2. točke (a) podtočke iii. države članice provode u skladu s pravilima utvrđenima u člancima 38. i 39. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³¹⁾ te u člancima 56. i 57. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³²⁾.

Članak 23.

Proглаšenje kriznog stanja

1. Smatra se da poluvodička kriza nastaje ako:

- (a) postoje ozbiljni poremećaji u lancu opskrbe poluvodičima ili ozbiljne prepreke trgovini poluvodičima unutar Unije koji uzrokuju znatne nestašice poluvodiča, međuproizvoda ili sirovina ili prerađenih materijala; i
- (b) takve znatne nestašice sprečavaju opskrbu, popravak ili održavanje osnovnih proizvoda koje upotrebljavaju kritični sektori u mjeri u kojoj bi to imalo ozbiljan štetan učinak na funkcioniranje kritičnih sektora zbog njihova utjecaja na društvo, gospodarstvo i sigurnost Unije.

2. Ako Komisija u skladu s člankom 22. stavkom 2. postane svjesna moguće poluvodičke krize, procjenjuje jesu li ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovog članka. Pri toj procjeni uzimaju se u obzir mogući pozitivni i negativni učinci te posljedice kriznog stanja na Unijinu industriju poluvodiča i kritične sektore. Ako se tom procjenom pruže konkretni i pouzdani dokazi, Komisija može nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče Vijeću predložiti da proglaši krizno stanje.

3. Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, proglasiti krizno stanje provedbenim aktom Vijeća. Trajanje kriznog stanja određuje se u provedbenom aktu i ne premašuje 12 mjeseci.

Komisija redovito, a u svakom slučaju svaka tri mjeseca, izvješćuje Europski odbor za poluvodiče i Europski parlament o kriznom stanju.

4. Prije isteka razdoblja na koje je proglašeno krizno stanje Komisija procjenjuje je li primjereno produljiti krizno stanje. Ako se tom procjenom pruže konkretni i pouzdani dokazi da su uvjeti za proglašenje kriznog stanja još uvijek ispunjeni, Komisija može nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče Vijeću predložiti da produlji krizno stanje.

Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, produljiti krizno stanje provedbenim aktom Vijeća. Trajanje produljenja ograničeno je i određuje se u provedbenom aktu Vijeća.

Komisija može predložiti produljenje kriznog stanja jednom ili češće ako je to propisno opravdano.

5. Tijekom kriznog stanja Komisija nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče procjenjuje primjerenost prijevremenog prekida kriznog stanja. Ako to proizlazi iz procjene, Komisija može predložiti Vijeću da prekine krizno stanje.

Vijeće može prekinuti krizno stanje provedbenim aktom Vijeća.

6. Tijekom kriznog stanja Komisija na zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu prema potrebi saziva izvanredne sastanke Europskog odbora za poluvodiče.

⁽³¹⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.)

⁽³²⁾ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ, (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.)

Države članice blisko surađuju s Komisijom, pravodobno izvješćuju o svim nacionalnim mjerama poduzetima u vezi s lancem opskrbe poluvodičima u okviru Europskog odbora za poluvodiče i te mjere koordiniraju.

7. Istekom razdoblja na koje je proglašeno krizno stanje ili u slučaju njegova ranijeg prekida na temelju stavka 5. ovog članka mjere poduzete u skladu s člancima 25., 26. i 27. odmah se prestaju primjenjivati.

8. Komisija ažurira mapiranje i praćenje lanaca vrijednosti poluvodiča u skladu s člancima 19. i 20. uzimajući u obzir iskustva stečena tijekom krize, najkasnije šest mjeseci nakon isteka razdoblja kriznog stanja.

Odjeljak 3.

Odgovor na nestašicu

Članak 24.

Paket mjera za izvanredne situacije

1. Ako se proglasi krizno stanje u skladu s člankom 23. i ako je to potrebno radi prevladavanja poluvodičke krize u Uniji, Komisija može poduzeti mjeru predviđenu u članku 25., 26. ili 27., u skladu s uvjetima koji su u njemu utvrđeni.

2. Komisija, nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče, ograničava primjenu mjera iz članaka 26. i 27. na određene kritične sektore čije je funkcioniranje poremećeno ili im prijeti poremećaj zbog poluvodičke krize. Primjena mjera iz stavka 1. ovog članka mora biti razmjerna i ograničena na ono što je potrebno za otklanjanje ozbiljnih poremećaja koji utječu na kritične sektore u Uniji te mora biti u najboljem interesu Unije. U primjeni tih mjera izbjegava se nerazmjerno administrativno opterećivanje, osobito MSP-ova.

3. Ako se proglasi krizno stanje u skladu s člankom 23. i ako je to potrebno radi prevladavanja poluvodičke krize u Uniji, Europski odbor za poluvodiče može:

- (a) procijeniti primjerene i djelotvorne hitne mjere te pružati savjete o njima;
- (b) procijeniti očekivan učinak mogućeg uvođenja zaštitnih mjera na poluvodički sektor Unije te razmotriti odgovara li stanje na tržištu znatnom nedostatku osnovnog proizvoda u skladu s Uredbom (EU) 2015/479 i mišljenje dostaviti Komisiji.

4. Komisija redovito obavješćuje Europski parlament i Vijeće o svim mjerama poduzetima u skladu sa stavkom 1. i obrazlaže svoju odluku.

5. Komisija može, nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče, izdati smjernice o uvođenju i primjeni hitnih mjera.

Članak 25.

Prikupljanje informacija

1. Ako se proglasi krizno stanje u skladu s člankom 23., Komisija od poduzeća koja posluju u lancu opskrbe poluvodičima može zatražiti da dostave informacije o svojim proizvodnim sposobnostima, proizvodnim kapacitetima i aktualnim primarnim poremećajima. Zatražene informacije ograničene su na ono što je potrebno za procjenu prirode poluvodičke krize ili za utvrđivanje i procjenu mogućih mjera ublažavanja ili hitnih mjera na razini Unije ili nacionalnoj razini. Zahtjevi za informacije ne uključuju dostavu informacija čije bi otkrivanje bilo u suprotnosti s nacionalnim sigurnosnim interesima država članica.

2. Prije pokretanja zahtjeva za informacije Komisija može provesti dobrovoljno savjetovanje s reprezentativnim brojem relevantnih poduzeća s ciljem utvrđivanja odgovarajućeg i razmjernog sadržaja takvog zahtjeva. Komisija izrađuje zahtjev za informacije u suradnji s Europskim odborom za poluvodiče.

3. Komisija se koristi sigurnim sredstvima i postupka sa svim dobivenim informacijama u skladu s člankom 32. za pokretanje zahtjeva za informacije. U tu svrhu nadležna nacionalna tijela dostavljaju Komisiji popis kontakata uspostavljen na temelju članka 20. stavka 5.

Komisija bez odgode prosljeđuje primjerak zahtjeva za informacije nadležnom nacionalnom tijelu države članice na čijem se državnom području nalazi proizvodni pogon poduzeća kojem je upućen zahtjev. Ako nadležno nacionalno tijelo to zahtijeva, Komisija prosljeđuje informacije dobivene od relevantnog poduzeća u skladu s pravom Unije.

4. U zahtjevu za informacije navodi se njegova pravna osnova, on mora biti ograničen na najmanju potrebnu mjeru i razmjernan u smislu granularnosti i količine podataka te učestalosti pristupa zatraženim podacima, u njemu se vodi računa o legitimnim ciljevima poduzeća te trošku i naporu koje iziskuje stavljanje podataka na raspolaganje te se utvrđuje rok u kojem se informacije trebaju dostaviti. U njemu se navode i sankcije predviđene u članku 33.

5. Vlasnici poduzeća ili njihovi zastupnici i, u slučaju pravnih osoba ili udruženja bez pravne osobnosti, osobe ovlaštene da ih zastupaju na temelju zakona ili njihovih osnivačkih akata, dostavljaju tražene informacije u ime dotičnog poduzeća ili udruženja poduzeća.

6. Ako poduzeće u odgovoru na zahtjev podnesen na temelju ovog članka dostavi netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije ili ih ne dostavi u propisanom roku, mogu mu se izreći novčane kazne u skladu s člankom 33., osim ako poduzeće ima dostatne razloge zbog kojih nije dostavilo tražene podatke.

7. Ako poduzeće s poslovnim nastanom u Uniji primi od treće zemlje zahtjev za informacije o svojim aktivnostima u području poluvodiča, ono o tome pravodobno obavještuje Komisiju na način koji Komisiji omogućuje da zatraži slične informacije od poduzeća. Komisija obavještuje Europski odbor za poluvodiče o postojanju takvog zahtjeva treće zemlje.

Članak 26.

Prioritetne narudžbe

1. Ako se proglaši krizno stanje u skladu s člankom 23., Komisija može zahtijevati od integriranih proizvodnih postrojenja i EU tvornica čipova s otvorenim pristupom da prihvate narudžbu proizvoda relevantnih u vrijeme krize i daju joj prednost (prioritetna narudžba). Takva obveza ima prednost pred bilo kojom obvezom izvršenja na temelju privatnog ili javnog prava.

2. Ako je to primjenjivo, obveza iz stavka 1. može se nametnuti i drugim poduzećima u poluvodičkom sektoru koja su prihvatila takvu mogućnost u kontekstu primanja javne potpore.

3. Ako se na poduzeće u poluvodičkom sektoru s poslovnim nastanom u Uniji primjenjuje mjera prioritetne narudžbe treće zemlje, ono o tome obavještuje Komisiju. Ako ta obveza ima znatan učinak na funkcioniranje određenih kritičnih sektora, Komisija može od tog poduzeća, ako je to potrebno i razmjerno, zahtijevati da prihvati narudžbe proizvoda relevantnih u vrijeme krize i da im prednost u skladu sa stavcima 5., 6. i 7.

4. Prioritetne narudžbe ograničene su na korisnike koji su korisnici poluvodiča iz kritičnih sektora ili poduzeća koja opskrbljuju kritične sektore čije su aktivnosti poremećene ili kojima prijeti poremećaj i koji, nakon što su proveli odgovarajuće mjere za ublažavanje rizika, nisu mogli izbjeći ni ublažiti učinak nestašice. Komisija od korisnika može zatražiti da o tome dostavi odgovarajuće dokaze.

5. Obveze na temelju stavaka 1., 2. i 3. ovog članka Komisija utvrđuje kao krajnju mjeru putem odluke. Komisija tu odluku donosi nakon savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče i u skladu sa svim primjenjivim pravnim obvezama Unije, uzimajući u obzir okolnosti slučaja, uključujući načela nužnosti i proporcionalnosti. U odluci se osobito vodi računa o legitimnim ciljevima dotičnog poduzeća te trošku, naporu i tehničkim prilagodbama koje iziskuje bilo kakva promjena u redoslijedu proizvodnje. Komisija u odluci navodi pravnu osnovu za prioritetnu narudžbu, određuje rok u kojem se narudžba treba ispuniti i, prema potrebi, navodi proizvod i količinu te, prema potrebi, navodi sankcije predviđene u članku 33. za neispunjavanje takve obveze. Prioritetna narudžba mora biti poštenoj i razumnoj cijeni.

6. Prije izdavanja prioritetnih narudžbi u skladu sa stavkom 1. Komisija predviđenom primatelju prioritetne narudžbe daje priliku da se očituje o izvedivosti i pojedinostima narudžbe. Komisija ne izdaje prioritetnu narudžbu u sljedećim slučajevima:

- (a) ako poduzeće ne može ispuniti prioritetnu narudžbu zbog nedovoljne proizvodne sposobnosti ili nedovoljnog proizvodnog kapaciteta ili iz tehničkih razloga, čak ni uz povlašteni tretman narudžbe;
- (b) ako bi prihvaćanje narudžbe poduzeću predstavljalo nerazumno ekonomsko opterećenje te bi mu prouzročilo posebne poteškoće, uključujući znatne rizike povezane s kontinuitetom poslovanja.

7. Ako je poduzeće obvezno prihvatiti prioritetnu narudžbu i dati joj prednost, ono nije odgovorno ni za kakvo kršenje ugovornih obveza koje je potrebno za ispunjenje prioritetnih narudžbi. Odgovornost se isključuje samo u mjeri u kojoj je kršenje ugovornih obveza bilo potrebno za poštovanje propisanog davanja prednosti.

8. Komisija donosi provedbeni akt kojim se utvrđuju praktični i operativni aranžmani za funkcioniranje prioritetnih narudžbi. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2.

Članak 27.

Zajednička nabava

1. Ako se proglašava krizno stanje u skladu s člankom 23., Komisija može, na zahtjev dviju ili više država članica, djelovati kao središnje tijelo za nabavu u ime svih država članica koje su voljne sudjelovati („država članica sudionica”) u javnoj nabavi proizvoda relevantnih u vrijeme krize za kritične sektore („zajednička nabava”). Sudjelovanjem u zajedničkoj nabavi ne dovode se u pitanje drugi postupci nabave. U zahtjevu za zajedničku nabavu navode se razlozi na kojima se temelji i upotrebljava se isključivo za rješavanje poremećaja u lancu opskrbe poluvodiča koji dovode do krize.

2. Komisija procjenjuje korisnost, nužnost i proporcionalnost zahtjeva, uzimajući u obzir stajališta Europskog odbora za poluvodiče. Ako Komisija ne namjerava postupiti u skladu sa zahtjevom, o tome obavješćuje dotične države članice i Europski odbor za poluvodiče te obrazlaže odbijanje.

3. Komisija sastavlja prijedlog sporazuma koji potpisuju države članice sudionice. Takvim se sporazumom detaljno organizira zajednička nabava iz stavka 1., uključujući razloge za upotrebu mehanizma zajedničke nabave i obveze koje treba preuzeti, te se utvrđuje mandat Komisije da djeluje u ime država članica sudionica.

4. Nabavu na temelju ove Uredbe Komisija provodi u skladu s pravilima za njezinu vlastitu nabavu iz Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³³⁾ (Financijska uredba). Komisija može imati mogućnost i odgovornost da u ime svih država članica sudionica sklapa ugovore s gospodarskim subjektima, uključujući pojedinačne proizvođače proizvoda relevantnih u vrijeme krize, o kupnji takvih proizvoda ili o financiranju proizvodnje ili razvoja takvih proizvoda u zamjenu za pravo prioriteta u odnosu na rezultat.

5. Ako nabava proizvoda relevantnih u vrijeme krize uključuje financiranje iz proračuna Unije, u posebnim se sporazumima s gospodarskim subjektima mogu utvrditi posebni uvjeti.

6. Komisija provodi postupke nabave i sklapa ugovore s gospodarskim subjektima u ime država članica sudionica. Komisija poziva države članice sudionice da imenuju predstavnike za sudjelovanje u pripremi postupaka nabave. Uvođenje, upotreba ili preprodaja kupljenih proizvoda ostaju u nadležnosti država članica sudionica, u skladu sa sporazumom iz stavka 3.

7. Provedbom zajedničke nabave u skladu s ovim člankom ne dovode se u pitanje drugi instrumenti predviđeni Financijskom uredbom.

POGLAVLJE V.

Upravljanje

Odjeljak 1.

Europski odbor za poluvodiče

Članak 28.

Osnivanje i zadaće Europskog odbora za poluvodiče

1. Osniva se Europski odbor za poluvodiče.
2. Europski odbor za poluvodiče Komisiji pruža savjete, pomoć i preporuke u skladu s ovom Uredbom, osobito:
 - (a) pružanjem savjeta odboru javnih tijela Zajedničkog poduzeća za čipove o Inicijativi;
 - (b) pružanjem savjeta Komisiji pri procjeni zahtjeva za integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom;
 - (c) razmjenom stajališta s Komisijom o tome kako u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom te uz odgovarajuće sudjelovanje dionika na najbolji način osigurati djelotvornu zaštitu i provedbu prava intelektualnog vlasništva, povjerljivih informacija i poslovnih tajni u vezi s poluvodičkim sektorom;
 - (d) razmatranjem i pripremanjem utvrđivanja specifičnih sektora i tehnologija s potencijalno visokim društvenim učinkom ili učinkom na okoliš ili važnosti za sigurnost, zbog čega je potrebno certificiranje zelenih, pouzdanih i sigurnih proizvoda;
 - (e) rješavanjem pitanja povezanih sa strateškim mapiranjem, praćenjem, upozoravanjem i preventivnim djelovanjem te odgovorom na krizu;
 - (f) savjetovanjem o instrumentima za krizno stanje u skladu s člancima od 24. do 27.;

⁽³³⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

- (g) pružanjem savjeta i preporuka o dosljednoj provedbi ove Uredbe, olakšavanjem suradnje među državama članicama i razmjenom informacija o pitanjima povezanim s ovom Uredbom.

3. Europski odbor za poluvodiče savjetuje Komisiju u pitanjima koja se tiču međunarodne suradnje u vezi s poluvodičima. U tu svrhu može razmatrati stajališta dionika, uključujući stajališta Industrijskog saveza za procesore i poluvodičke tehnologije. Europski odbor za poluvodiče periodično raspravlja o sljedećem i obavješćuje Komisiju o ishodu takvih rasprava:

- (a) kako poboljšati suradnju duž globalnog lanca vrijednosti poluvodiča između Unije i trećih zemalja, uzimajući u obzir postojeće međunarodne sporazume o suradnji s trećim zemljama;
- (b) koje bi treće zemlje mogle biti prioritetne za pojačanu međunarodnu suradnju u području poluvodiča, uzimajući u obzir:
 - i. komplementarnosti i međuovisnosti duž lanca opskrbe poluvodičima;
 - ii. učinak koji na opskrbu poluvodičima imaju trgovinske politike, carine, izvozna ograničenja, prepreke trgovini te učinak zatvaranja poduzeća, premještanja ili preuzimanja ključnih sudionika na tržištu Unije od strane subjekata s poslovnim nastanom u trećim zemljama na temelju javno dostupnih informacija;
 - iii. potencijalan doprinos sigurnosti opskrbe, uzimajući u obzir njihov proizvodni kapacitet poluvodiča, međuproizvoda i sirovina potrebnih za proizvodnju poluvodiča ili međuproizvoda;
 - iv. postojeće sporazume o suradnji između te treće zemlje i Unije.

Ovim se stavkom ne dovode u pitanje ovlasti Europskog parlamenta i Vijeća u skladu s Ugovorima.

4. Europski odbor za poluvodiče prema potrebi osigurava koordinaciju, suradnju i razmjenu informacija s relevantnim strukturama za odgovor na krizu i pripravnost na krizu uspostavljenima na temelju prava Unije.

Članak 29.

Ustroj Europskog odbora za poluvodiče

1. Europski odbor za poluvodiče sastoji se od predstavnika svih država članica. Predsjednik Europskog odbora za poluvodiče je predstavnik Komisije.
2. Svaka država članica imenuje predstavnika na visokoj razini u Europski odbor za poluvodiče. Ako je to relevantno u pogledu funkcije i stručnosti, država članica može imati više od jednog predstavnika u vezi s različitim zadaćama Europskog odbora za poluvodiče. Svaki član Europskog odbora za poluvodiče ima zamjenika. Samo države članice imaju pravo glasa. Svaka država članica ima samo jedan glas bez obzira na broj predstavnika.
3. Na prijedlog predsjednika i u dogovoru s njim Europski odbor za poluvodiče na prvom sastanku donosi svoj poslovnik.
4. Predsjednik može osnovati stalne ili privremene podskupine za potrebe razmatranja određenih pitanja.

Prema potrebi, predsjednik poziva predstavničke organizacije lanca vrijednosti poluvodiča, uključujući Industrijski savez za procesore i poluvodičke tehnologije, sindikate te korisnike poluvodiča na razini Unije, da kao promatrači doprinesu radu takvih podskupina.

Za potrebe razmatranja posebnih aspekata strateških smjernica za tehnologiju i izvješćivanja Europskog odbora za poluvodiče o tome osniva se podskupina koja uključuje organizacije Unije za istraživanja i tehnologiju.

*Članak 30.***Rad Europskog odbora za poluvodiče**

1. Europski odbor za poluvodiče održava redovite sastanke najmanje jedanput na godinu. Može održavati izvanredne sastanke na zahtjev Komisije ili države članice i kako je navedeno u člancima 20. i 23.
2. Europski odbor za poluvodiče održava zasebne sastanke za zadaće iz članka 28. stavka 2. točke (a) i zadaće iz članka 28. stavka 2. točaka (b), (d), (e) i (f).
3. Predsjednik saziva sastanke i priprema dnevni red, nakon savjetovanja s članovima Europskog odbora za poluvodiče, u skladu sa zadaćama Europskog odbora za poluvodiče na temelju ove Uredbe i njegovim poslovníkom.

Komisija pruža administrativnu i analitičku potporu aktivnostima Europskog odbora za poluvodiče u skladu s člankom 28.

4. Prema potrebi, predsjednik uključuje predstavničke organizacije poluvodičkog sektora i poziva stručnjake s posebnim stručnim znanjem u tom području, među ostalim iz organizacija dionika, te imenuje promatrače da sudjeluju na sastancima, među ostalim na prijedlog članova. Predsjednik može olakšavati interakciju između Europskog odbora za poluvodiče i drugih tijela, ureda, agencija te stručnih i savjetodavnih skupina Unije. U tu svrhu predsjednik poziva predstavnika Europskog parlamenta kao stalnog promatrača u Europskom odboru za poluvodiče, osobito na sastanke koji se odnose na poglavlje IV. o praćenju i odgovoru na krizu. Predsjednik osigurava da na sastancima Europskog odbora za poluvodiče koji se odnose na poglavlje IV. o praćenju i odgovoru na krizu kao promatrači sudjeluju relevantne druge institucije i tijela Unije.

Promatrači i stručnjaci nemaju pravo glasa i ne sudjeluju u formuliranju mišljenja, preporuka ili savjeta Europskog odbora za poluvodiče i njegovih podskupina. Prema potrebi, Europski odbor za poluvodiče može pozvati te promatrače i stručnjake da daju svoj doprinos informacijama i uvidima.

5. Europski odbor za poluvodiče poduzima mjere potrebne kako bi se osiguralo sigurno postupanje s povjerljivim informacijama i njihova sigurna obrada, u skladu s člankom 32.

Odjeljak 2.

Nadležna nacionalna tijela*Članak 31.***Određivanje nadležnih nacionalnih tijela i jedinstvenih kontaktnih točaka**

1. Svaka država članica određuje jedno ili više nadležnih nacionalnih tijela za potrebe osiguravanja primjene i provedbe ove Uredbe na nacionalnoj razini.
2. Ako država članica odredi više nadležnih nacionalnih tijela, ona jasno utvrđuje odgovornost dotičnih tijela i osigurava da ta tijela djelotvorno i učinkovito surađuju u ispunjavanju svojih zadaća na temelju ove Uredbe, među ostalim u pogledu određivanja i aktivnosti nacionalne jedinstvene kontaktne točke iz stavka 3.
3. Svaka država članica određuje jednu nacionalnu jedinstvenu kontaktnu točku, koja obavlja funkciju povezivanja kako bi se osigurala prekogranična suradnja s nadležnim nacionalnim tijelima drugih država članica, s Komisijom te Europskim odborom za poluvodiče (jedinstvena kontaktna točka). Ako određena država članica odredi samo jedno nadležno tijelo, to nadležno tijelo ujedno je i jedinstvena kontaktna točka.

4. Svaka država članica obavješćuje Komisiju o određivanju nadležnog nacionalnog tijela ili više nadležnih nacionalnih tijela te o određivanju nacionalne jedinstvene kontaktne točke, uključujući njihove točne zadaće i odgovornosti u skladu s ovom Uredbom, njihove podatke za kontakt te sve naknadne izmjene tih informacija.

5. Države članice osiguravaju da nadležna nacionalna tijela, uključujući određenu jedinstvenu kontaktnu točku, svoje ovlasti izvršavaju nepristrano, transparentno i pravodobno te da im se daju ovlasti i odgovarajući tehnički, financijski i ljudski resursi za ispunjavanje njihovih zadaća na temelju ove Uredbe.

6. Države članice osiguravaju da se nadležna nacionalna tijela, kad god je to primjereno i u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, savjetuju i surađuju s drugim relevantnim nacionalnim tijelima te s relevantnim zainteresiranim stranama.

Komisija olakšava razmjenu iskustava između nadležnih nacionalnih tijela.

POGLAVLJE VI.

Povjerljivost i sankcije

Članak 32.

Postupanje s povjerljivim informacijama

1. Informacije dobivene tijekom provedbe ove Uredbe upotrebljavaju se samo za potrebe ove Uredbe i zaštićene su relevantnim pravom Unije i nacionalnim pravom.

2. Informacije dobivene u skladu s člancima 15., 20. i 25. te člankom 26. stavkom 3. podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne i uživaju zaštitu koja im je dodijeljena pravilima koja se primjenjuju na institucije Unije i relevantnim nacionalnim pravom, uključujući aktiviranje odredaba koje se primjenjuju na kršenje tih pravila.

3. Komisija i nacionalna tijela, njihovi dužnosnici, službenici i druge osobe koje rade pod nadzorom tih tijela osiguravaju povjerljivost informacija i podataka prikupljenih pri obavljanju svojih zadaća i aktivnosti na način kojim se posebno štite prava intelektualnog vlasništva i osjetljive poslovne informacije ili poslovne tajne. Ta se obveza primjenjuje na sve predstavnike država članica, promatrače, stručnjake i druge sudionike koji prisustvuju sastancima Europskog odbora za poluvodiče u skladu s člankom 28. te na članove Odbora za poluvodiče u skladu s člankom 38. stavkom 1.

4. Komisija osigurava standardizirana i sigurna sredstva za prikupljanje, obradu i pohranu informacija dobivenih u skladu s ovom Uredbom.

5. Komisija i države članice mogu, prema potrebi, razmjenjivati informacije dobivene u skladu s člancima 20. i 25. s nadležnim tijelima trećih zemalja s kojima su se dogovorile o bilateralnim ili multilateralnim aranžmanima u pogledu povjerljivosti, ali isključivo u zbirnom obliku koji sprečava objavljivanje bilo kakvih zaključaka o specifičnoj situaciji trgovačkog društva u državi članici kako bi se osigurala odgovarajuća razina povjerljivosti. Prije nego što se Komisija ili države članice uključe u bilo kakvu razmjenu informacija, one obavješćuju Europski odbor za poluvodiče o informacijama koje se namjeravaju podijeliti i relevantnom aranžmanu u pogledu povjerljivosti.

Pri razmjeni informacija s nadležnim tijelima trećih zemalja Komisija određuje i upotrebljava jedinstvenu kontaktnu točku u Uniji kako bi olakšala prijenos takvih informacija ili podataka na povjerljiv način u skladu s relevantnim postupcima Komisije.

6. Komisija može donijeti provedbene akte, prema potrebi na temelju iskustva stečenog u prikupljanju informacija, kako bi utvrdila praktične aranžmane za postupanje s povjerljivim informacijama u kontekstu razmjene informacija u skladu s ovom Uredbom. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2.

*Članak 33.***Sankcije**

1. Ako to smatra potrebnim i razmjernim, Komisija može donijeti odluku kojom:
 - (a) izriče novčane kazne ako određeno poduzeće, kao odgovor na zahtjev podnesen na temelju članka 25., namjerno ili krajnjom nepažnjom dostavi netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije, ili ako ih ne dostavi u propisanom roku;
 - (b) izriče novčane kazne ako određeno poduzeće namjerno ili krajnjom nepažnjom ne ispuní obvezu obavješćivanja Komisije o obvezi prema trećoj zemlji u skladu s člankom 25. stavkom 7. i člankom 26. stavkom 3.;
 - (c) izriče periodične penale ako određeno poduzeće namjerno ili krajnjom nepažnjom ne ispuní obvezu davanja prednosti proizvodnji proizvoda relevantnih u vrijeme krize u skladu s člankom 26.

2. Prije donošenja odluke u skladu sa stavkom 1. ovog članka Komisija poduzećima pruža mogućnost da se očituju u skladu s člankom 36. Ona uzima u obzir sve propisno opravdane razloge koje su takva poduzeća iznijela kako bi se utvrdilo smatraju li se novčane kazne ili periodični penali potrebnima i razmjernima.

3. Novčane kazne izrečene u slučajevima iz stavka 1. točke (a) ne smiju biti veće od 300 000 EUR.

Novčane kazne izrečene u slučajevima iz stavka 1. točke (b) ne smiju biti veće od 150 000 EUR.

Ako je dotično poduzeće MSP, izrečene novčane kazne ne smiju biti veće od 50 000 EUR.

4. Periodični penali izrečeni u slučaju iz stavka 1. točke (c) ne smiju biti veći od 1,5 % tekućeg dnevnog prometa za svaki radni dan neispunjavanja obveze u skladu s člankom 26., računajući od datuma utvrđenog u odluci kojom je izdana prioritarna narudžba.

Ako je dotično poduzeće MSP, izrečeni periodični penali ne smiju biti veći od 0,5 % tekućeg dnevnog prometa.

5. Pri određivanju iznosa novčane kazne ili periodičnog penala Komisija u obzir uzima prirodu, težinu i trajanje povrede, među ostalim u slučajevima neispunjavanja obveze prihvatanja prioritete narudžbe i davanja prednosti toj narudžbi, utvrđene u članku 26., i to je li poduzeće djelomično postupilo u skladu s prioritarnom narudžbom, uzimajući u obzir načela proporcionalnosti i primjerenosti.

6. Ako poduzeće ispuní zahtjeve radi čijeg je izvršavanja izrečen periodični penal, Komisija može odrediti niži konačni iznos periodičnog penala nego što je predviđeno na temelju prvobitne odluke.

7. Sud ima neograničenu nadležnost da ispita odluke kojima je Komisija odredila novčanu kaznu ili periodični penal. On može ukinuti, smanjiti ili povećati izrečenu novčanu kaznu ili periodični penal.

*Članak 34.***Rok zastare za izricanje sankcija**

1. Na ovlasti dodijeljene Komisiji člankom 33. primjenjuju se sljedeći rokovi zastare:
 - (a) dvije godine u slučaju povreda odredaba o zahtjevima za informacije u skladu s člankom 25.;
 - (b) dvije godine u slučaju povreda odredaba o obvezi obavješćivanja u skladu s člankom 25. stavkom 7. i člankom 26. stavkom 3.;

- (c) tri godine u slučaju povreda odredaba o obvezi davanja prednosti proizvodnji proizvoda relevantnih u vrijeme krize u skladu s člankom 26.
2. Rokovi zastare iz stavka 1. počinju teći na dan počinjenja povrede. U slučaju kontinuiranih ili ponavljanih povreda rokovi zastare počinju teći na dan počinjenja zadnje povrede.
3. Zastara se prekida svakim djelovanjem koje poduzmu Komisija ili nadležna tijela država članica radi osiguravanja usklađenosti s ovom Uredbom.
4. Prekid zastare primjenjuje se na sve stranke koje se smatraju odgovornima za sudjelovanje u povredi.
5. Nakon svakog prekida rok zastare počinje teći iznova. Međutim, rok zastare istječe najkasnije na dan kad protekne razdoblje koje je dvostruko dulje od roka zastare, a da Komisija nije izrekla novčanu kaznu ili periodični penal. To se razdoblje produljuje za onoliko vremena koliko je trajao zastoј zastare jer je odluka Komisije predmet postupka pred Sudom.

Članak 35.

Rok zastare za izvršenje sankcija

1. Ovlašt Komisije za izvršenje odluka donesenih u skladu s člankom 33. podliježe roku zastare od tri godine.
2. Zastara počinje teći na dan konačnosti odluke.
3. Zastara izvršenja novčanih kazni i periodičnih penala prekida se:
- (a) obaviješću o odluci o promjeni prvotno utvrđenog iznosa novčane kazne ili periodičnog penala ili o odbijanju zahtjeva za promjenu;
 - (b) svakim djelovanjem Komisije ili države članice na zahtjev Komisije u cilju izvršenja plaćanja novčane kazne ili periodičnog penala.
4. Nakon svakog prekida rok zastare počinje teći iznova.
5. Zastoј zastare izvršenja novčanih kazni i periodičnih penala traje dok:
- (a) traje dopušteno vrijeme plaćanja;
 - (b) je izvršenje plaćanja suspendirano na temelju odluke Suda.

Članak 36.

Pravo na očitovanje u vezi s izricanjem sankcija

1. Prije donošenja odluke u skladu s člankom 33. Komisija dotičnom poduzeću daje priliku da se očituje o:
- (a) preliminarim nalazima Komisije, među ostalim o svim pitanjima o kojima je Komisija iznijela prigovore;
 - (b) mjerama koje Komisija namjerava poduzeti s obzirom na preliminarne nalaze iz točke (a).
2. Dotična poduzeća mogu dostaviti svoje primjedbe na preliminarne nalaze Komisije u skladu sa stavkom 1. točkom (a) u roku koji je Komisija odredila u svojim preliminarim nalazima, a koji ne smije biti kraći od 14 dana.

3. Komisija svoje odluke temelji isključivo na prigovorima o kojima su se dotična poduzeća mogla očitovati.
4. U svim postupcima u potpunosti se poštuje pravo dotičnog poduzeća na obranu. Dotično poduzeće ima pravo na uvid u spis Komisije u skladu s uvjetima dogovorenog otkrivanja informacija, podložno legitimnom interesu poduzeća u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni. Pravo na uvid u spis ne odnosi se na povjerljive informacije i interne dokumente Komisije ili tijela država članica. Pravo na uvid osobito se ne odnosi na korespondenciju između Komisije i tijela država članica. Ničim u ovom stavku Komisiju se ne sprečava da otkrije i upotrijebi informacije koje su potrebne kako bi dokazala povredu.

POGLAVLJE VII.

Delegiranje ovlasti i postupak odbora

Članak 37.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 12. stavaka 2. i 3. te članka 17. stavka 2. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 19. rujna 2023.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 12. stavaka 2. i 3. te članka 17. stavka 2. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 12. stavka 2. ili 3. ili članka 17. stavka 2. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 38.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor („Odbor za poluvodiče”). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

POGLAVLJE VIII.

Završne odredbe

Članak 39.

Izmjene Uredbe (EU) 2021/694

Uredba (EU) 2021/694 mijenja se kako slijedi:

1. članak 3. stavak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:

„2. Program ima šest međusobno povezanih specifičnih ciljeva.”;

(b) dodaje se sljedeća točka:

„(f) specifični cilj 6 – poluvodiči.”;

2. umeće se sljedeći članak:

„Članak 8.a

Specifični cilj 6 – poluvodiči

Financijskim doprinosom Unije u okviru specifičnog cilja 6 – poluvodiči nastoje se postići ciljevi utvrđeni u članku 4. stavku 2. točkama od (a) do (d) Uredbe (EU) 2023/1781 Europskog parlamenta i Vijeća (*) .

(*) Uredba (EU) 2023/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča i izmjeni Uredbe (EU) 2021/694 (Akt o čipovima) (SL L 229, 18.9.2023., str. 1..);

3. u članku 9. stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. iznosi 8 168 000 000 EUR u tekućim cijenama.

2. Okvirna raspodjela iznosa iz stavka 1. jest kako slijedi:

(a) 2 019 914 000 EUR za specifični cilj 1 – računalstvo visokih performansi;

(b) 1 663 956 000 EUR za specifični cilj 2 – umjetna inteligencija;

(c) 1 399 566 000 EUR za specifični cilj 3 – kibersigurnost i povjerenje;

(d) 507 347 000 EUR za specifični cilj 4 – napredne digitalne vještine;

(e) 1 002 217 000 EUR za specifični cilj 5 – uvođenje i najbolja uporaba digitalnih kapaciteta te interoperabilnost;

(f) 1 575 000 000 EUR za specifični cilj 6 – poluvodiči.”;

4. u članku 11. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Suradnja s trećim zemljama i organizacijama kako je navedena u stavku 1. ovog članka u pogledu specifičnih ciljeva 1, 2, 3 i 6 podliježe članku 12.”;

5. u članku 12. stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Ako je to propisno opravdano zbog sigurnosnih razloga, programom rada može se predvidjeti i da pravni subjekti s poslovnim nastanom u pridruženim zemljama i pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji, ali pod kontrolom iz trećih zemalja, mogu biti prihvatljivi za sudjelovanje u svim ili nekim djelovanjima u okviru specifičnih ciljeva 1, 2 i 6 samo ako ispunjavaju zahtjeve koje ti pravni subjekti trebaju ispuniti kako bi se zajamčila zaštita ključnih sigurnosnih interesa Unije i država članica te osigurala zaštita podataka iz klasificiranih dokumenata. Ti se zahtjevi utvrđuju u programu rada.”;

6. u članku 13. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Sinergije specifičnog cilja 6 s drugim programima Unije opisane su u članku 6. Uredbe (EU) 2023/1781 i Prilogu III. toj uredbi.”;

7. članak 14. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Program se provodi u okviru izravnog upravljanja u skladu s Financijskom uredbom ili u okviru neizravnog upravljanja povjeravanjem određenih zadaća provedbe tijelima iz članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) Financijske uredbe, u skladu s člancima od 4. do 8.a ove Uredbe. Tijela kojima je povjerena zadaća provedbe Programa mogu odstupiti od pravila o sudjelovanju i širenju utvrđenih u ovoj Uredbi samo ako je takvo odstupanje predviđeno u pravnom aktu kojim se osnivaju ta tijela ili se tim tijelima povjeravaju zadaće izvršenja proračuna ili, za tijela iz članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) podtočke ii., iii. ili v. Financijske uredbe, ako je takvo odstupanje predviđeno u sporazumu o doprinosima i posebne operativne potrebe tih tijela ili priroda djelovanja to zahtijevaju.”;

(b) dodaje se sljedeći stavak:

„4. Ako su ispunjeni uvjeti iz članka 27. Uredbe (EU) 2023/1781, primjenjuje se taj članak.”;

8. u članku 17. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Samo djelovanja kojima se doprinosi ostvarenju ciljeva utvrđenih u člancima od 3. do 8.a prihvatljiva su za financiranje.”;

9. u Prilogu I. dodaje se sljedeća točka:

„Specifični cilj 6 – poluvodiči

Djelovanja u okviru specifičnog cilja 6 navedena su u Prilogu I. Uredbi (EU) 2023/1781.”;

10. u Prilogu II. dodaje se sljedeća točka:

„Specifični cilj 6 – poluvodiči

Mjerljivi pokazatelji za praćenje provedbe i izvješćivanje o napretku specifičnog cilja 6 navedeni su u Prilogu II. Uredbi (EU) 2023/1781.”;

11. u Prilogu III. dodaje se sljedeća točka:

„Specifični cilj 6 – poluvodiči

Sinergije s programima Unije za specifični cilj 6 navedene su u Prilogu III. Uredbi (EU) 2023/1781.”.

Članak 40.

Evaluacija i preispitivanje

1. Komisija do 20. rujna 2026. i svake četiri godine nakon toga Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o evaluaciji i preispitivanju ove Uredbe. Ta se izvješća objavljuju.

2. Za potrebe evaluacije i preispitivanja ove Uredbe Europski odbor za poluvodiče, države članice i nadležna nacionalna tijela Komisiji na njezin zahtjev dostavljaju informacije.

3. Pri provedbi evaluacije i preispitivanja Komisija uzima u obzir stajališta i zaključke Europskog odbora za poluvodiče, Europskog parlamenta, Vijeća i drugih relevantnih tijela ili izvora.

*Članak 41.***Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 13. rujna 2023.

Za Europski parlament
Predsjednica
R. METSOLA

Za Vijeće
Predsjednik
J. M. ALBARES BUENO

PRILOG I.

DJELOVANJA

Tehnički opis Inicijative: opseg djelovanja

Početna i, prema potrebi, kasnija djelovanja koja se podupiru u okviru Inicijative provode se u skladu sa sljedećim tehničkim opisom:

Dio I. Kapaciteti za projektiranje za integrirane poluvodičke tehnologije

U okviru Inicijative izgradit će se inovativni kapaciteti velikih razmjera za projektiranje za integrirane poluvodičke tehnologije putem virtualne platforme za projektiranje dostupne u cijeloj Uniji. Virtualna platforma za projektiranje sastojat će se od novih inovativnih kapaciteta za projektiranje s proširenim bibliotekama i alatima, u kojima će se objediniti velik broj postojećih i novih tehnologija (uključujući tehnologije u razvoju, kao što su integrirana fotonika, kvantne tehnologije i tehnologije umjetne inteligencije/neuromorfne tehnologije). Zajedno s postojećim alatima za automatizaciju projektiranja elektroničkih elemenata i sklopova (EDA) omogućit će projektiranje inovativnih komponenata i novih koncepata sustava te demonstriranje ključnih funkcionalnosti, kao što su novi pristupi visokim performansama, niskoj potrošnji energije, sigurnosti, novim 3D i heterogenim arhitekturama sustava itd.

Virtualna platforma za projektiranje blisko će surađivati s korisničkim industrijama iz raznih gospodarskih sektora te će povezati zajednice projektantskih poduzeća, pružatelja intelektualnog vlasništva i dobavljača alata s organizacijama za istraživanje i tehnologiju kako bi mogla ponuditi virtualna prototipna rješenja na temelju zajedničkog razvoja tehnologije. Rizici i troškovi razvoja podijelit će se među sudionicima te će se promicati nove metode pristupanja alatima za projektiranje putem interneta, uz fleksibilne troškovne modele, posebno za izradu prototipova, i zajedničke standarde sučelja.

Virtualna platforma za projektiranje postupno će se nadograđivati novim mogućnostima projektiranja jer će uključivati sve više tehnologija i projekata za procesore niske potrošnje (uključujući projekte otvorenog koda, kao što je RISC-V). Nadalje, virtualnom platformom za projektiranje može se omogućiti programiranje drugih tehnologija, kao što su programirljivi čipovi koji se temelje na programirljivim logičkim sklopovima, nove 3D arhitekture i arhitekture heterogenih sustava. Ona će svoje usluge nuditi putem oblaka, čime će se maksimalno povećati pristup i otvorenost za cijelu zajednicu umrežavanjem postojećih i novih centara za projektiranje diljem država članica.

Dio II. Pilot-linije za pripremu za inovativnu proizvodnju, testiranje i validaciju

Inicijativom se podupiru pilot-linije za proizvodnju, testiranje i validaciju kojima se olakšava prijenos iz laboratorija u proizvodnju naprednih poluvodičkih tehnologija kao što su arhitekture i materijali za energetsku elektroniku kojima se potiču održiva i obnovljiva energija, skladištenje energije, pametna proizvodnja u skladu s najvišim ekološkim standardima, automatizacija i elektromobilnost, manja potrošnja energije, kibernetička sigurnost, funkcionalna sigurnost, veća računalna snaga, ili u kojima se integriraju revolucionarne tehnologije, kao što su neuromorfni čipovi i ugrađeni čipovi za umjetnu inteligenciju, integrirana fotonika, grafen i druge 2D tehnologije bazirane na materijalima, integriranje elektronike i mikrofluidike u heterogene sustave te tehnološka rješenja za veću održivost i kružnost elektroničkih komponenata i sustava. Prioritetna područja obuhvaćaju sljedeće:

- (a) Pilot-linije za eksperimentiranje, testiranje i validaciju, među ostalim s pomoću alata za projektiranje postupka (engl. process design kit), učinkovitosti blokova intelektualnog vlasništva, virtualnih prototipova, novih projekata i novih integriranih heterogenih sustava na otvoren i pristupačan način.

Virtualna platforma za projektiranje omogućit će probno projektiranje novih blokova intelektualnog vlasništva i novih koncepata sustava, koji će se testirati i validirati na pilot-linijama s pomoću preliminarnih alata za projektiranje postupka, čime će se odmah dobiti povratne informacije za doradu i poboljšanje modela prije prelaska na proizvodnju. U okviru Inicijative od samog početka proširit će se nekoliko postojećih pilot-linija, u sinergiji s infrastrukturom za projektiranje, kako bi se omogućio pristup projektima razvoja čipova i (virtualne) izrade prototipova.

- (b) Nove pilot-linije za poluvodičke tehnologije kao što su potpuno osiromašeni silicij na izolatoru do 10–7 nm, napredna tehnologija *Gate-All-Around* i najsuvremeniji čvorovi (npr. ispod 2 nm) te pilot-linije za 3D integraciju heterogenih sustava i napredno pakiranje. Pilot-linije obuhvaćat će najnovije istraživačke i inovacijske aktivnosti i njihove rezultate.

Pilot-linije sadržavat će namjensku infrastrukturu za projektiranje koja se, na primjer, sastoji od modela za projektiranje koji simuliraju proces izrade alata za projektiranje koji se upotrebljavaju za projektiranje krugova i sustava na čipu. Ta infrastruktura za projektiranje i virtualni prikaz pilot-linija prilagođen korisnicima uspostaviti će se tako da budu

izravno dostupni u cijeloj Uniji putem virtualne platforme za projektiranje. Takva povezanost omogućit će projektantima da testiraju i validiraju tehnološke opcije prije nego što one postanu komercijalno dostupne. Zahvaljujući njoj novoprojektirani čipovi i sustavi moći će u potpunosti iskoristiti potencijal novih tehnologija i donijeti najsuvremenije inovacije.

Te će pilot-linije zajednički unaprijediti Unijino intelektualno vlasništvo i vještine i inovacije u tehnologiji proizvodnje poluvodiča te će ojačati i proširiti položaj Unije u sektoru nove proizvodne opreme i materijala za module napredne poluvodičke tehnologije, kao što su tehnologije litografije i poluvodičkih pločica.

Organizirat će se bliska savjetovanja i suradnja s industrijom kako bi se usmjerilo to proširenje kapaciteta i od početka kritički uključile odabrane kvalificirane pilot-linije koje uključuju, na primjer, napredno pakiranje, tehnologiju za 3D heterogenu integraciju i važne dodatne funkcije, kao što su silicijeva fotonika, energetska elektronika, senzorske tehnologije, silicijev grafen i kvantne tehnologije. Ta snažna proširena infrastruktura pilot-linija na razini Unije, koja je usko povezana s infrastrukturom za olakšavanje projektiranja, nužna je za širenje znanja, kapaciteta i sposobnosti Unije radi svladavanja inovacijskog raskoraka između javno financiranih istraživanja i komercijalno financirane proizvodnje te za povećanje potražnje i proizvodnje u Uniji do kraja desetljeća.

Dio III. Napredni tehnološki i inženjerski kapaciteti za kvantne čipove

Inicijativom će se obuhvatiti posebne potrebe buduće generacije komponenata za obradu informacija kojima se iskorištavaju neklasična načela, a posebno čipovi kojima se iskorištavaju kvantni učinci (tj. kvantni čipovi) na temelju istraživačkih aktivnosti. Prioritetna područja obuhvaćaju sljedeće:

- (a) inovativne biblioteke za projektiranje kvantnih čipova koje se temelje na etabliranim postupcima projektiranja i izrade u industriji klasičnih poluvodiča za kubitne platforme na osnovi poluvodiča i fotonike; dopunit će se razvojem inovativnih i naprednih biblioteka za projektiranje i postupaka izrade za alternativne kubitne platforme koje nisu kompatibilne s poluvodičima;
- (b) pilot-linije za integraciju kvantnih krugova i upravljačke elektronike za izgradnju kvantnih čipova koje se temelje na tekućim istraživanjima i iskorištavaju njihove rezultate; te, za osiguravanje pristupa namjenskim čistim prostorijama i tvornicama čipova za izradu prototipova i proizvodnju, smanjenje ulaznih prepreka za razvoj i proizvodnju malih količina kvantnih komponenata te ubrzavanje inovacijskih ciklusa.
- (c) postrojenja za testiranje i validaciju naprednih kvantnih komponenata, uključujući one koje proizvedu pilot-linije, čime se zatvara krug povratnih informacija o inovacijama između projektanata, proizvođača i korisnika kvantnih komponenti.

Dio IV. Mreža centara kompetentnosti i razvoj vještina

U okviru Inicijative podupire se sljedeće:

- (a) stvaranje mreže centara kompetentnosti u svakoj državi članici radi promicanja upotrebe tih tehnologija – ti centri djelovali bi kao veza s virtualnom platformom za projektiranje i pilot-linijama, olakšavali bi njihovu djelotvornu upotrebu te bi pružali stručno znanje i vještine dionicima, uključujući MSP-ove koji su krajnji korisnici. Centri kompetentnosti pružat će inovativne usluge industriji, a posebno MSP-ovima, akademskoj zajednici i javnim tijelima, i prilagođena rješenja raznim korisnicima, čime će se poticati šire prihvaćanje projektiranja i napredne tehnologije u Uniji. Osim toga, pomoći će u povećanju visokokvalificirane radne snage u Uniji;
- (b) kad je riječ o vještinama, organizirat će se konkretne aktivnosti osposobljavanja povezane s alatima za projektiranje i poluvodičkim tehnologijama na lokalnoj ili regionalnoj razini ili razini Unije. Podupirat će se stipendije za diplomatske studije. Tim će se djelovanjima dopuniti industrijske obveze preuzete u okviru Pakta za vještine te će se u suradnji s akademskom zajednicom povećati broj stažiranja i naukovanja. Pozornost će se posvetiti i programima prekvalifikacije i usavršavanja za radnike koji prelaze iz drugih sektora.

Dio V. Aktivnosti u okviru Fonda za čipove za olakšavanje pristupa kapitalu za *start-up* i *scale-up* poduzeća, MSP-ove i druga poduzeća u lancu vrijednosti poluvodiča

U okviru Inicijative podupirat će se stvaranje uspješnog inovacijskog ekosustava u sektoru poluvodiča i kvantne tehnologije podupiranjem većeg pristupa poduzetničkom kapitalu za *start-up* poduzeća, *scale-up* poduzeća i MSP-ove radi održiva rasta njihova poslovanja i povećanja njihove prisutnosti na tržištu.

PRILOG II.

**MJERLJIVI POKAZATELJI ZA PRAĆENJE PROVEDBE I IZVJEŠĆIVANJE O NAPRETKU
INICIJATIVE PREMA OSTVARENJU NJEZINIH CILJEVA**

1. Broj pravnih subjekata (podijeljeni po veličini, vrsti i zemlji poslovnog nastana) uključenih u djelovanja koja se podupiru u okviru Inicijative.

U vezi s operativnim ciljem br. 1 Inicijative:

2. Broj alata za projektiranje koji su razvijeni ili integrirani u okviru Inicijative.

U vezi s operativnim ciljem br. 2 Inicijative:

3. Ukupni iznos koji je privatni sektor zajednički uložio u kapacitete za projektiranje i pilot-linije u okviru Inicijative.

U vezi s operativnim ciljem br. 3 Inicijative:

4. Broj korisnika poluvodiča ili zajednica korisnika koji traže pristup te broj korisnika poluvodiča ili zajednica korisnika koji imaju pristup kapacitetima za projektiranje i pilot-linijama u okviru Inicijative.

U vezi s operativnim ciljem br. 4 Inicijative:

5. Broj poduzeća koja su koristila usluge nacionalnih centara kompetentnosti koji se podupiru u okviru Inicijative.

6. Broj osoba koje su uspješno završile programe osposobljavanja koji se podupiru u okviru Inicijative radi stjecanja naprednih vještina i osposobljavanja u području poluvodičkih tehnologija i kvantnih tehnologija.

7. Broj aktivnih centara kompetentnosti u Uniji u kontekstu Inicijative.

U vezi s operativnim ciljem br. 5 Inicijative:

8. Broj *start-up* poduzeća, *scale-up* poduzeća i MSP-ova koji su primili poduzetnički kapital iz aktivnosti u okviru Fonda za čipove te ukupni iznos kapitalnih ulaganja.

9. Iznos ulaganja poduzeća koja posluju u Uniji, među ostalim po segmentu lanca vrijednosti u kojem posluju.

PRILOG III.

SINERGIJE S PROGRAMIMA UNIJE

1. Sinergijama Inicijative sa specifičnim ciljevima od 1 do 5 programa Digitalna Europa osigurava se sljedeće:
 - (a) komplementarnost ciljane tematske usmjerenosti Inicijative na poluvodičke i kvantne tehnologije;
 - (b) u okviru specifičnih ciljeva od 1 do 5 programa Digitalna Europa podupire se izgradnja digitalnih kapaciteta u području naprednih digitalnih tehnologija, uključujući računalstvo visokih performansi, umjetnu inteligenciju i kibernetičku sigurnost te se podupiru napredne digitalne vještine;
 - (c) u okviru Inicijative ulagat će se u razvoj kapaciteta za povećanje mogućnosti u naprednom projektiranju, proizvodnji i integraciji sustava u području najsuvremenijih poluvodičkih tehnologija, poluvodičkih tehnologija sljedeće generacije i najsuvremenijih kvantnih tehnologija za razvoj inovativnih poduzeća te jačanje Unijina lanca opskrbe poluvodičima i lanca vrijednosti poluvodiča, pružanje usluga ključnim industrijskim sektorima te stvaranje novih tržišta.
2. Sinergijama s programom Obzor Europa osigurava se sljedeće:
 - (a) iako se tematska područja obuhvaćena Inicijativom i nekoliko područja iz programa Obzor Europa preklapaju, vrste djelovanja koje će se podupirati te njihova očekivana ostvarenja i logika intervencije razlikuju se i nadopunjuju;
 - (b) program Obzor Europa pruža znatnu potporu istraživanjima, tehnološkom razvoju, demonstraciji, pokusnom izvođenju, provjeri koncepta, testiranju i izradi prototipova, uključujući pretkomercijalno uvođenje inovativnih digitalnih tehnologija, osobito s pomoću:
 - i. namjenskih sredstava u stupu „Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost” za klaster „Digitalizacija, industrija i svemir” kako bi se razvile razvojne tehnologije (umjetna inteligencija i robotika, internet sljedeće generacije, računalstvo visokih performansi i velika količina podataka, ključne digitalne tehnologije (uključujući mikroelektroniku), kombiniranje digitalne tehnologije s drugim tehnologijama);
 - ii. potpore istraživačkim infrastrukturama u okviru stupa „Izvrсна znanost”;
 - iii. integracije digitalnih tehnologija u sve „Globalne izazove” (zdravstvo, sigurnost, energetika i mobilnost, klima itd.); i
 - iv. potpore rastu revolucionarnih inovacija u okviru stupa „Inovativna Europa” (od kojih će mnoge obuhvaćati i digitalne i druge tehnologije);
 - (c) Inicijativa je usmjerena isključivo na izgradnju kapaciteta velikih razmjera u području poluvodičkih i kvantnih tehnologija u cijeloj Uniji. U okviru nje ulagat će se u:
 - i. poticanje inovacija podupiranjem dvaju usko povezanih tehnoloških kapaciteta koji omogućuju projektiranje novih koncepta sustava te njihovo testiranje i validaciju u pilot-linijama;
 - ii. pružanje ciljane potpore za izgradnju kapaciteta za osposobljavanje i poboljšanje primijenjenih naprednih digitalnih kompetencija i vještina kako bi se podržao razvoj i uvođenje poluvodiča u industriji tehnološkog razvoja i industrijama koje su krajnji korisnici; i
 - iii. mrežu nacionalnih centara kompetentnosti, koji olakšavaju pristup i pružaju stručno znanje i inovacijske usluge zajednicama i industrijama koje su krajnji korisnici radi razvoja novih proizvoda i primjena te otklanjanja tržišnih nedostataka.
 - (d) tehnološki kapaciteti Inicijative stavit će se na raspolaganje istraživačkoj i inovacijskoj zajednici, među ostalim za djelovanja koja se podupiru u okviru programa Obzor Europa;
 - (e) kako se nove digitalne tehnologije u području poluvodiča sve više razvijaju u okviru programa Obzor Europa, te će se tehnologije postupno preuzimati i uvoditi u okviru Inicijative ako to bude moguće;
 - (f) programi Obzor Europa iz Uredbe (EU) 2021/695 za razvoj kurikuluma vještina i kompetencija, uključujući one razvijene u kolokacijskim centrima zajednica znanja i inovacija u okviru Europskog instituta za tehnologiju i inovacije, dopunjeni su izgradnjom kapaciteta u naprednim primijenjenim digitalnim vještinama i kompetencijama u području poluvodičkih i kvantnih tehnologija koja se podupire u okviru Inicijative;

- (g) uspostavljaju se snažni koordinacijski mehanizmi za programiranje i provedbu, čime se, koliko je to moguće, usklađuju svi postupci za program Obzor Europa i Inicijativu. Njihove upravljačke strukture uključivat će sve relevantne službe Komisije.
3. Sinergijama s programima Unije u okviru podijeljenog upravljanja, uključujući Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond plus, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu, osigurava se razvoj i jačanje regionalnih i lokalnih inovacijskih ekosustava, industrijska transformacija te digitalna transformacija društva i javnih uprava. To uključuje potporu digitalnoj transformaciji industrije i prihvaćanje rezultata te uvođenje novih tehnologija i inovativnih rješenja. U okviru Inicijative dopunjavat će se i podupirati transnacionalno umrežavanje i mapiranje kapaciteta koji se podupiru te će se učiniti dostupnima MSP-ovima i industrijama koje su krajnji korisnici u svim regijama u Uniji.
4. Sinergijama s Instrumentom za povezivanje Europe osigurava se sljedeće:
- (a) fokus Inicijative jest na izgradnji digitalnih kapaciteta i infrastrukture velikih razmjera u području poluvodiča s ciljem širokog prihvaćanja i uvođenja u cijeloj Uniji ključnih postojećih ili testiranih inovativnih digitalnih rješenja unutar okvira Unije u područjima od javnog interesa ili tržišnih nedostataka. Inicijativa će se uglavnom provoditi putem koordiniranih i strateških ulaganja s državama članicama u izgradnju digitalnih kapaciteta u području poluvodičkih tehnologija koji će se dijeliti u cijeloj Uniji i u djelovanja na razini Unije. To je posebno važno u područjima elektrifikacije i autonomnih automobila te za cilj ima pospješiti i olakšati razvoj konkurentnijih industrija koje su krajnji korisnici, posebno u sektorima mobilnosti i prometa;
- (b) kapaciteti i infrastrukture Inicijative stavit će se na raspolaganje za testiranje inovativnih novih tehnologija i rješenja koji se mogu iskoristiti u industriji mobilnosti i prometa. U okviru Instrumenta za povezivanje Europe poduprijet će se uvođenje i upotreba inovativnih novih tehnologija i rješenja u području mobilnosti i prometa te u drugim područjima;
- (c) uspostaviti će se koordinacijski mehanizmi, osobito putem odgovarajućih upravljačkih struktura.
5. Sinergijama s programom InvestEU osigurava se sljedeće:
- (a) potpora putem tržišno utemeljenog financiranja, među ostalim provedbom ciljeva politike u okviru Inicijative, pruža se na temelju Uredbe (EU) 2021/523; takvo tržišno utemeljeno financiranje može se kombinirati s bespovratnim sredstvima;
- (b) u okviru fonda InvestEU podupire se mehanizam mješovitog financiranja financiranjem iz programa Obzor Europa ili programa Digitalna Europa u obliku financijskih instrumenata u okviru operacija mješovitog financiranja.
6. Sinergijama s programom Erasmus+ osigurava se sljedeće:
- (a) u okviru Inicijative podupiru se razvoj i stjecanje naprednih digitalnih vještina potrebnih za razvoj i uvođenje najsuvremenijih poluvodičkih tehnologija u suradnji s relevantnim industrijama;
- (b) dio programa Erasmus+ koji se odnosi na napredne vještine dopunjuje intervencije u okviru Inicijative, čime se pristupa rješavanju problema stjecanja vještina u svim područjima i na svim razinama putem iskustava u području mobilnosti.
7. Osiguravaju se sinergije s drugim programima i inicijativama Unije u pogledu kompetencija i vještina.
-

*PRILOG IV.***KRITIČNI SEKTORI**

1. Energetika
 2. Promet
 3. Bankarstvo
 4. Infrastrukture financijskog tržišta
 5. Zdravstvo
 6. Voda za piće
 7. Otpadne vode
 8. Digitalna infrastruktura
 9. Javna uprava
 10. Svemir
 11. Proizvodnja, prerada i distribucija hrane
 12. Obrana
 13. Sigurnost
-